

novinky z radnice

mesto Trnava ■ ročník XVIII ■ číslo 9 ■ november 2007



foto: E. Ursinyová

Svetielka nádeje

Chladný severný vietor sa pohrával so žltým plamienkom sviece. V nepatrných okamžikoch bezvetria silnejšie zablikotal a vzpriamal sa, pripomínajúc zopnuté ruky k modlitbe. No zosilňujúce poryvy vetra sklonili plameň, ktorý v jeho prúde strácal ucelenú podobu.

Nepatrný zdroj svetla vzdoroval a úporne bojoval o svoju existenciu, ktorú mu prepožičal škrt zápaliak. Udržoval ho knôt i vosk sviece pomaly stekajúci po jej stenách. Ubúdajúca svieca a ťažký boj plamienka o prežitie pripomínali nezmyselný zápas.

Z pohľadu upriameného iba naň. No po prvých krokoch a odstupe opodiaľ, pri odkrytí všetkých plápolajúcich svetiel, nadobúdala pohľad optimistickejšie črty. Spojenie plamienkov svetla prerážalo tmu padajúcu na krajinu a jemne ohrievalo ovzdušie.

Zanechávalo v ňom vôňu zmesi vosku a dymu. Večerný súboj tmy so svetlom vytváral obraz, ktorý v týchto dňoch charakterizuje nielen naše cintoríny, ale symbolizuje i našu pamäť a nádej. Pripomína každého z nás.

Darovaný život udržiava naša vôľa a biologická dispozícia. Po bezstarostnom detstve a rokoch mladosti cítime, ako každým rokom po kvapkách ubúdajú naše sily. Napriek tomu, ako aj vetru, ktorým nás ošľaháva nepochopenie okolia, často i blízkych, bojujeme o dôstojné miesto na svete. Sú dni, keď prepadáme pocitu opustenosti, straty posledných síl a nevidíme východisko z danej situácie.

Čím viac nás zraňuje nepochopenie, tým viac sa uzatvárame. No iba odstup od detailu, od okamihu chvíle, nám môže, ako pri spomínanej sviečke, ukázať iné perspektívy. Odstup zbavený individuálneho bólu a otvorenosť pre iný, neuchopiteľný celok.

Sila svetla sa ukázala v súčte ich ohnísk pri zdvihnutí zraku od jednej sviece k ostatným. Pri tomto pohľade i sfúknuť plamienok odkazoval k ostatným a napriek svojej konečnosti jeho svetlo nestratilo zmysel. Širil sa silou osvetlenia, ktorého nositeľom bol i on.

Svetlom v našich životoch boli naši priatelia i rodičia. Potvrďujeme to zapalovaním sviec na ich hrobách. Ak máme pokračovať v tejto zmyslupnej tradícii, potom musíme zapáliť nielen svetlo na cintoríne, ale aj svetlo v živote ľudí, s ktorými zdieľame tento svet. Svetlo nádeje o živote, ktorý má zmysel, ak v ňom šírimo teplo do srdca a prispievame k harmónii duší. Patria k tomu aj naše trápenia a bolesti, ktoré sprevádzajú každý rast i úprimné hľadanie symbiózy duše a tela.

Pavol TOMAŠOVIČ

Zo zasadnutia mestského zastupiteľstva

Poslanci Mestského zastupiteľstva mesta Trnava mali na svojom 6. riadnom zasadnutí 23. októbra (po uzávierke tohto vydania Noviniek z radnice) prerokovať pätnásť bodov programu.

Patrili medzi ne návrhy všeobecne záväzných nariadení (VZN) o verejnej zeleni a o zmluvných prevodoch vlastníctva majetku mesta. Riešiť sa mala aj novela VZN o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb na území mesta v súvislosti s protestom prokurátora proti tomuto nariadeniu.

Na programe bola 3. aktualizácia rozpočtu mesta na rok 2007 a vyhodnotenie za I. polrok, majetkové záležitosti a predaj bytov, nakladanie s mestskými ubytovňami a malometrážnymi bytmi na Ulici V.Clementisa 51 vo vlastníctve mesta a založenie združenia Regionálne inovačné centrum Trnava. Poslanci rokovali o možnostiach komplexného riešenia problémov s parkovaním na sídlisku Na hlinách, na ktoré upozorňovali aj obyvatelia tejto časti mesta prostredníctvom petície. Odznela informatívna správa o využívaní školských športových areálov základných škôl a návrh ich využívania občanmi mesta Trnava a správa o kontrole plnenia uznesení mestského zastupiteľstva s termínom plnenia od 15. augusta do 3. októbra.

O najdôležitejších výsledkoch rokovania poslancov na ich 6. zasadnutí budeme podrobnejšie informovať v budúcom vydaní.

-redakcia-

Začína sa Cesta sv. Martina na Slovensku

Konferencia s názvom Víno svätého Martina – nová dimenzia kultúrneho turizmu sa pri príležitosti začatia medzinárodného projektu Via Sancti Martini – Cesta sv. Martina na Slovensku, ktorý iniciovalo maďarské partnerské mesto Szombathely, uskutoční v sobotu 10. novembra od 10. hodiny v zasadacej miestnosti mestského zastupiteľstva na trnavskej radnici.

Dátum je symbolický, pretože o deň neskôr, 11. novembra na deň sv. Martina, sa uskutoční o 10.30 h v Dóme sv. Martina v Bratislave slávnostná inštalácia odtlačku šľapaje sv. Martina z bronzu spojená so sv. omšou, ktorú bude celebrowať biskup Ján Orosch. S príhovormi vystúpia na záver omše riaditeľ Európskeho kultúrneho centra sv. Martina vo francúzskom meste Tours Antoine Selosse a primátor mesta Bratislavy Andrej Ďurkovský.

Na konferencii odznie prednáška zástupcov Európskeho kultúrneho centra sv. Martina na tému Európska kultúrna trasa sv. Martina, prezentované bude rozšírenie tohto kultúrno-turistického projektu na sever – Slovensko a Moravu. V rámci neho sa turisti aj u nás budú môcť dozvedieť viac o životnej púti sv. Martina a zároveň o mestách, v ktorých tento svätec buď pôsobil, alebo tam stojí jemu zasvätený kostol či iná kultúrna pamiatka. Uskutoční sa aj prezentácia internetovej stránky Viasanctimartini a ochutnávka nového vína sv. Martina z Maďarska. V kultúrnom programe sa predstaví skupina Folkartarisznya zo Szombathely. Na konferencii v Trnave sa zúčastnia i ďalší hostia z francúzskeho mesta Tours, kde sv. Martin v roku 397 zomrel a nad jeho hrobom bola postavená jemu zasvätená bazilika.

-vm-

Stretnutie na oslave jubilea mesta Zabrze

Zástupcovia mesta Trnavy sa 6. a 7. októbra zúčastnili v poľskom partnerskom meste Zabrze na oslavách 85. výročia udelenia mestských práv. Okrem Trnavy sa na oslavách zúčastnili i zástupcovia partnerských miest Sangerhausen (Nemecko), Rowne (Ukrajina), Rotherham (Anglicko), reg. Regio di Calabria (Taliansko), Zahlé (Libanon), Kaliningrad (Rusko). Doteraz má mesto Zabrze deväť partnerských miest v zahraničí, okrem menovaných sú to ešte mestá Secline vo Francúzsku a Lund vo Švédsku. Z Nemecka bude najnovším partnerským mestom Zabrze mesto Essen, ktoré získalo titul Európskeho hlavného mesta kultúry pre rok 2010.

Na stretnutí v Zabrze bola zdôraznená úloha kultúry, ktorá je dôležitým faktorom na spájanie občanov v partnerských mestách. Z doterajších skúseností vyplýva, že najintenzívnejšia spolupráca je možná napríklad v oblasti zborového spevu, vážnej hudby, spolupráce galérií a múzeí, ale i športu – najmä prostredníctvom futbalových turnajov, a tiež v oblasti vzdelávania prostredníctvom spolupráce škôl. V znamení kultúry sa niesli i rokovania s primátorkou mesta Zabrze Malgorzatou Mankou-Szulik. Primátor Trnavy Štefan Bošňák pri tejto príležitosti pozval do nášho mesta umelcov a umelecké súbory zo Zabrze na rôzne kultúrne podujatia v roku osláv 770. výročia udelenia kráľovských výsad Trnave. Primátorka Zabrze prisľúbila osobnú účasť na ústredných oslavách jubilea nášho mesta v septembri v budúcom roku.

Oslava jubilea mesta Zabrze vyvrcholila koncertom Zabrzanskej filharmónie a známeho poľského virtuóza Andrzeja Kulku. Nasledovalo udeľovanie čestných ocenení mesta významným osobnostiam, ktoré boli vybrané na základe hlasovania občanov. V športovej hale bola inštalovaná i malá výstava najvýznamnejších osobností.

-um-

V skratke

■ Memorandum o spolupráci pri budovaní Regionálneho inovačného centra

Memorandum o porozumení medzi Trnavským samosprávnym krajom, Mestom Trnava a Materiálovotechnologickou fakultou Slovenskej technickej univerzity v Trnave (STU MTF) a spolupráci pri budovaní Regionálneho inovačného centra – centra excelencie so zameraním na automobilový, elektrotechnický a energetický priemysel, podpísali 11. októbra na pôde STU primátor mesta Trnava Štefan Bošňák, predseda Trnavského samosprávneho kraja Tibor Mikuš a dekan STU MTF Oliver Moravčík. Zúčastnené inštitúcie sa budú snažiť získať potrebné finančné prostriedky z rôznych zdrojov na financovanie tohto pilotného projektu v rámci

Slovenskej republiky. Mesto Trnava ako zakladajúci člen združenia bude aktivitami v jeho rámci zároveň plniť aj ciele Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava v prioritnej oblasti venovanej podnikateľskému prostrediu a kvalite vzdelávania.

■ Trnava je signatárkou Európskej charty bezpečnosti cestnej premávky

Slávnostným podpisom v Bruseli 23. októbra 2007 sa mesto Trnava stalo signatárom Európskej charty bezpečnosti cestnej premávky. Tým sa mesto zapojí do projektu EÚ, ktorého cieľom je realizácia akčných plánov v doprave na záchranu 25 000 ľudských životov ako obetí dopravných nehôd v rámci celej EÚ v nasledujúcich troch

rokoch. Aktivity mesta Trnava budú zamerané na odstraňovanie kolíznych bodov na komunikáciách, križovatkách, priechodoch pre peších, ďalej zvýšenia bezpečnosti s cieľom zníženia počtu dopr. priestupkov, najmä prekračovania povolenej rýchlosti a jazdy na červenú a zvyšovanie bezpečnosti chodcov, najmä rizikovej skupiny školskej mládeže. Slávnostného podpisu sa za mesto Trnava zúčastnil štatutárny zástupca mesta Eduard Čechovič.

■ Dopravný prieskum na území Trnavy

Na zhruba 90 stanovištiach a vybraných križovatkách mesta Trnavy sa 16. a 18. októbra uskutočnil prostredníctvom študentov trnavských stredných škôl profilový a križovatkový prieskum dopravy. Prieskum bude slúžiť ako základný východiskový podklad pre vypracovanie Generálneho dopravného plánu (GDP) mesta Trnava. Tento dokument sa po schválení a integrovaní do Územného plánu mesta stane základným nástrojom dopravnej politiky mesta. GDP zabezpečuje mesto Trnava a práce na jeho dokončení potrvajú do 30. júna 2008. Zhotoviteľom prác je na základe verejného obstarávania Dopravoprojekt Bratislava. Hodnota diela bude 2,8 miliónov korún, ktoré budú hrazené z rozpočtu mesta.

■ Projektová dokumentácia južného obchvatu je hotová

Mesto Trnava na základe poverenia Slovenskej správy ciest Bratislava (SSC) a na vlastné náklady zabezpečilo spracovanie projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie komunikácie I/61 – Južný obchvat. Tento postup zvolilo mesto z dôvodu urýchlenia projektových príprav a realizácie južného obchvatu, ktorý bude mať strategický význam pre Trnavu aj z dôvodu výstavby priemyselného areálu Samsung Voderady. Spracovateľom dokumentácie bol na základe výberového konania R-projekt Bratislava. Dokumentácia bola odovzdaná mestu v zmluvnom termíne 30. septembra 2007. Ide v nej o prepojenie Bratislavskej

cesty a juhovýchodného obchvatu s mimoúrovňovým pripojením na rýchlostnú komunikáciu R1. Odovzdaním dokumentácie Slovenskej správe ciest si mesto splnilo svoj záväzok voči budúcemu investorovi obchvatu.

■ Rekonštrukcie komunikácií, chodníkov a stojísk na kontajnery

Rekonštrukciou Čajkovského ulice za viac ako 1,5 milióna korún bola ukončená obnova dopravného okruhu ulíc Beethovenova a Čajkovského v nadväznosti na Ulicu B. Smetanu.

Na žiadosť občanov bola spevnená provizórna parkovacia plocha na Ulici Dolné Bašty. Nový asfaltovo-betónový povrch v dĺžke približne 80 metrov dostala v októbri Vajanského ulica. Investícia mesta na tento účel bola 250 tisíc korún. Nový povrch za 100 tisíc korún má aj stometrový úsek chodníka na Ulici Andreja Hlinku, zrekonštruovaný bol tiež preliačený chodník na Jadernej ulici.

V rámci pokračujúcej modernizácie prístreškov mestskej hromadnej dopravy pribudli nové na Ulici J. Hlubíka, rozšírený bol prístrešok MHD na Clementisovej pri kruhovej križovatke.

Pripravuje sa rekonštrukcia chodníka vo vnútornom bloku obytných domov na Špačinskej ulici a rekonštrukcia povrchu ľavostranného chodníka na Bočnej ulici. V novembri a decembri sa budú robiť nové stojiská na kontajnery pre komunálny odpad na Kollárovej ulici a pri mestskom opevnení na Vajanského ulici.

■ Nové všeobecne záväzné nariadenie o ochrane zelene v Trnave

Nové Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) o ochrane zelene bolo jedným z bodov programu 6. riadneho zasadnutia mestského zastupiteľstva 23. októbra. Podľa slov spracovateľky návrhu pracovníčky odboru dopravy a komunálnych služieb mestského úradu Zuzany Bodišovej potrebu vypracovať a schváliť nové VZN podnietila skutočnosť, že pôvodné VZN

č. 30 z roku 1992 obsahuje nedostatky v kompatibilite s existujúcou legislatívou, hlavne zákonom o priestupkoch. Chýba v ňom formálny znak priestupku, preto vznikali sporné situácie pri kontrole jeho dodržiavania, najmä v súvislosti s definovaním skutkových podstatí priestupkov. V novom VZN o verejnej zelene v čl. 7 Priestupky sú označené konkrétne konania alebo porušenia povinností, ktoré budú klasifikované ako priestupky a postihnutelné sankciami.

Návrh nového VZN okrem toho vymedzuje podmienky pre udržanie, výsadbu a ochranu verejnej zelene na území mesta. Stanovením týchto podmienok sa magistrát snaží zabrániť degradácii plôch verejnej zelene a minimálne zachovať, ale podľa možnosti aj zlepšiť ich kvalitu. V jednotlivých článkoch VZN sú podrobne popísané činnosti, ktorých dodržiavanie má zabezpečiť optimálne podmienky pre vývoj zelene.

■ **Vedecko-výskumné laboratórium na svetovej úrovni**

Vedecko-výskumné laboratórium transmisnej elektrónovej mikroskopie (TEM) otvorili 11. októbra na Materiálovotechnologickej fakulte Slovenskej technickej univerzity v Trnave pri príležitosti 70. výročia jej založenia. Služiť bude na vedecko-výskumné práce a analýzy v jadrovej energetike, chemickom priemysle i ďalších oblastiach hospodárstva a zároveň pomôže zvýšiť úroveň doktorandského štúdia. Laboratórium je jediné na Slovensku a svojím prístrojovým vybavením dosahuje európsku úroveň. Vybudované bolo s finančnou podporou nemeckých partnerov univerzity. Okrem laboratória boli v tento deň otvorené aj zrekonštruované posluchárne pomenované podľa Jozefa Garaja a Štefana Baniča.

■ **Výročná konferencia o vzdelávaní a trhu práce**

Výročná konferencia mesta Trnava o vzdelávaní a trhu práce na tému *Prezentácia vzdelávania v meste Trnava*, v nadväz-

nosti na potreby trhu práce v trnavskom regióne, sa uskutoční vo štvrtok 22. novembra na trnavskej radnici. Konferenciu pripravilo mesto Trnava v spolupráci s Trnavským samosprávnym krajom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Trnavskou univerzitou, Univerzitou sv. Cyrila a Metoda, Materiálovotechnologicou fakultou Slovenskej technickej univerzity, Akadémiou vzdelávania v Trnave a Pracovnou bankou v rámci plnenia cieľov Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta na roky 2007 až 2013 v oblasti ľudských zdrojov a podnikateľského prostredia.

Hlavným cieľom konferencie je výmena informácií o aktéroch a aktivitách v oblasti prípravy pracovnej sily, o potrebách trhu práce, ponukách vzdelávacích inštitúcií, problematike celoživotného vzdelávania a vzdelávania dospelých a celkovej propagácie hodnoty vzdelania.

■ **Školenia pre učiteľov v poskytovaní prvej pomoci**

Mesto Trnava v spolupráci so Slovenským Červeným krížom – Územným spolkom v Trnave pripravilo celoplošné vyškolenie vybraných pracovníkov trnavských základných škôl podľa Zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v teoretickej a praktickej príprave učiteľov v oblasti poskytovania prvej pomoci. Školenia v rozsahu siedmich vyučovacích hodín sa uskutočňujú od 15. októbra do 3. decembra postupne v každej základnej škole. Všetci účastníci dostanú po skončení prípravy preukaz o absolvovaní. Mesto Trnava takto plánuje vyškoliť spolu vyše 170 pracovníkov základných škôl.

■ **V materských školách je viac chlapcov ako dievčat**

Štvorročné deti – narodené v roku 2003 – predstavujú najväčšiu časť celkového počtu detí v trnavských materských školách v tomto školskom roku. Je ich 453, ale takmer rovnako je vysoký počet trojročných škôlkarov – 441 a päťročných – 449. Približne o polovicu menej – 236 – je detí, ktoré v tomto roku do-

všili alebo dovŕšia vek šesť rokov. Najmenej – 69 – je tých najmenších, ktorí sa narodili v roku 2005. Dovedna je v materských školách 1651 detí, prevahu nad dievčatkami majú počtom 875 chlapci.

■ Pokračujú rekonštrukcie škôl

Do konca novembra by mala byť ukončená rekonštrukcia strechy nad severným bočným krídlom Základnej školy Jána Bottu. Opravou tejto časti magistrát završí kompletnú obnovu strešných konštrukcií budovy školy. Strecha bude zateplená a odkanalizovaná, čím sa zamedzí prípadnému poškodzovaniu budovy jej opakovaným podmáčaním. Investícia mesta na tento účel je približne 1,6 milióna korún.

Prvá jesenná investícia do obnovy trnavských základných škôl bola zrealizovaná už v septembri na Základnej škole Ivana Krasku v Modranke, kde sa uskutočnila rekonštrukcia elektroinštalácie v pavilóne A za približne 400 tisíc korún. Na budúci rok sú v rozpočte mesta naplánované peniaze na opravu elektroinštalácie v pavilóne B. Už cez letné prázdniny sa uskutočnila aj výstavba nového parkoviska v areáli školy za zhruba 300 tisíc korún. Pomôcť má najmä rodičom, ktorí privádzajú deti do materskej škôlky. Samotná základná škola prispela s pomocou sponzorov aj na obnovu prístupovej komunikácie.

■ Pokles počtu žiakov v základných školách pokračuje

Počet žiakov základných škôl v Trnave neustále klesá. Kým v školskom roku 2002/2003 bolo v základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta 6 858 žiakov, v školskom roku 2006/2007 ich bolo iba 5 519 a v tomto školskom roku je ich 5 189, čo je o 330 menej ako vlni.

Poklesy počtu žiakov sú spôsobené rozdielom medzi odchádzajúcimi deviatkami na stredné školy, štvrtákmi na osemročné gymnáziá a prichádzajúcimi prvákmi. V súvislosti s vyššou natalitou v posledných rokoch sa síce očakáva, že počet žiakov prichádzajúcich do základných

škôl na území mesta sa bude postupne stabilizovať, ale zatiaľ sa pokles v porovnaní s uplynulým školským rokom znížil v porovnaní s minuloročným úbytkom len o 89 žiakov.

■ Fontána fantázie Astrid Lindgrenovej

Pod týmto názvom pripravila Knižnica Juraja Fándlyho písomnú súťaž pre žiakov I. stupňa základných škôl. Témou sú knižky Astrid Lindgrenovej a ich hrdinovia. Deti budú odpovedať na päť otázok vo forme rébusov, doplňovačiek, hlavolamov. Nájdu ich v oddelení pre deti na Rázusovej ulici i v pobočkách knižnice. Zapojiť sa môžu do konca novembra. Víťazov čakajú knižné ceny. Pre školské kolektívy knižnica ponúka aj literárnu hodinu o slávnej švédskej spisovateľke a jej tvorbe.

Astrid Lindgrenová písala romány, poviedky, hry, poéziu aj knižku hudobných textov. Namiesto tajomných severských svetov, poetických balád a temných príbehov ponúkla príbehy tvrdohlavých, samostatných, odvážnych a zábavných hrdinov. Jej najslávnejšie knihy vyšli v 64 jazykoch. „Píšem, aby som potešila to dieťa vo mne – dúfam, že ďalší čitatelia budú mať radosť,“ hovorila.

■ Maľovaný sen Vianoc

Trnavská Kalokagatia – Centrum voľného času a mesto Trnava usporiadali aj v tomto roku výtvarnú súťaž pre žiakov prvých ročníkov základných škôl na tému Maľovaný sen Vianoc.

Deti môžu stvárniť svoje vianočné sny ľubovoľnou plošnou výtvarnou technikou vo formáte minimálne A-4. Uzávierka súťaže je 1. decembra. Výtvarné práce ohodnotí odborná komisia, najúspešnejší autori budú odmenení diplomami a vecnými cenami bez určenia poradia. Najkrajšie obrázky vystavené v priestoroch Západoslovenského múzea.

*redakcia NzR a Ing. Ján KÁNIK,
úsek inžinierskeho urbanizmu
a územnotechnických informácií MsÚ*

Petícia za riešenie parkovania Na hlinách

Petícia obyvateľov sídliska na Hlinách v Trnave, ktorou žiadajú mestský magistrát o komplexné riešenie akútneho nedostatku parkovacích miest v tejto lokalite, bola 23. októbra jedným z dôležitých bodov rokovania poslancov mestského zastupiteľstva. Odbor územného rozvoja a koncepcií mestského úradu odporúča v tejto súvislosti prioritne zabezpečiť spracovanie projektovej dokumentácie na tri viacpodlažné parkovacie domy na pozemkoch mesta. Súčasne bude potrebné hľadať možnosti spojenia verejného sektora so súkromným (Public Private Partnership) na realizáciu tohto cieľa.

Mesto Trnava už v roku 2006 zabezpečilo vypracovanie architektonicko-urbanistickej štúdie s názvom Humanizácia obytného súboru Na hlinách, ktorá sa zaoberá aj riešením problému s parkovaním. Situáciu by podľa tejto štúdie mohla uspokojivo zlepšiť výstavba troch viacpodlažných parkovacích domov na pozemkoch mesta a jedného na súkromnom pozemku s celkovou kapacitou 656 miest a dobudovanie 151 miest priamo v teréne.

Problém statickej dopravy sa však prejavuje nielen Na hlinách, ale aj na celom území mesta. Z veľkej časti je to dedičstvo z predchádzajúceho režimu, lebo už aj v podmienkach socializmu boli projekty sídlisk z tohto hľadiska poddimenzované. Situáciu ešte viac zhoršil veľký nárast počtu áut v posledných rokoch. Podľa štatistiky vypracovanej odborom územného rozvoja a koncepcií v Trnave chýba viac ako 10 tisíc parkovacích miest. V skutočnosti je tento počet ešte vyšší, lebo do nárokov neboli zarátané bytové domy vo výstavbe a domy s neskoršou nadstavbou.

Mestský magistrát sa týmto problémom zaoberá priebežne, každý rok je v rozpočte mesta na rekonštrukciu existujúcich a výstavbu nových parkovísk vyčlenených 5 – 6 miliónov korún. Limitom pri rozhodovaní sú však aj reálne možnosti na pozemkoch mesta s prihliadnutím na požiadavku, aby v súvislosti s výstavbou parkovísk nedochádzalo k redukovaniu zelene.

-redakcia-

Rekonštrukcia detského ihriska Dolné Bašty

Mesto Trnava začalo koncom septembra prípravné práce na vypracovanie projektovej dokumentácie rekonštrukcie detského ihriska na Ulici Dolné bašty. Základná filozofia návrhu má spočívať vo vytvorení oddychového prostredia v centre mesta uprostred zelene. Aby mohlo byť detské centrum využívané celoročne, počíta sa v areáli s výstavbou nového objektu pre deti a rodičov s priestormi na hranie a hygienickým zázemím, prípadne aj s ponukou jednoduchého občerstvenia. Súčasťou rekonštrukcie má byť revitalizácia existujúcej zelene na základe posúdenia jej zdravotného stavu, dosádzanie novej zelene a výstavba nového tehlového oplotenia, ktoré by naznačovalo pôvodnú líniu mestského opevnenia s prihliadnutím na skutočnosť, že areál leží v mestskej pamiatkovej rezervácii.

Projektová dokumentácia má byť dokončená do februára 2008. Práce na rekonštrukcii ihriska budú pravdepodobne rozvrhnuté do niekoľkých etáp na základe rozpočtových možností mesta. Prvá etapa zameraná najmä na výmenu mobiliáru a zariadení určených na hranie v exteriéri by sa mala zrealizovať už v budúcom roku.

-redakcia-

Informatici slovenských samospráv v Trnave

Zasadnutie Združenia informatikov samospráv Slovenska (ZISS) sa uskutočnilo 4. a 5. októbra v Trnave. Primátor mesta Štefan Bošňák privítal na trnavskej radnici takmer sedemdesiat informatikov z celej republiky. Pri tejto príležitosti pripomenul, že informatizácia miest je dôležitá pre rozvoj elektronických služieb a spokojnosť občanov. Zdôraznil aj nenahraditeľnú úlohu informatikov pri prechode na euro.

Náplň prvej časti rokovania tvoril prehľad možností čerpania prostriedkov zo štrukturálnych fondov v období rokov 2007 – 2013. Na druhý deň sa odborná časť stretnutia začala prezentáciou informačno-komunikačných technológií mesta Trnavy. V ďalších prednáškach boli predstavené multifunkčné kiosky spoločnosti Gamo, DeskTop Management System OptimAccess Solution od spoločnosti Infoconsult. Oblasť kriminality sa venovala prednáškou súdneho znalca Jaroslava Oстера a záver konferencie bol venovaný prezentácii firmy Microsoft o softvérových riešeniach vhodných pre elektronickú komunikáciu s občanom.

Informatici samospráv Slovenska pripomenuli povinnosť štátnej správy dodržiavať pri komunikácii schválené štandardy pre informačné systémy verejnej správy. Žiadajú, aby dôležité koncepčné návrhy ako štúdie uskutočniteľnosti, národné stratégie rozvoja informatizácie, boli pred ich schválením pripomienkované samosprávami. Účastníci konferencie odporúčajú vybudovať samostatné útvary informatiky začlenené na úrovni strategických odborov a priamo podliehajúce prednostovi, resp. primátorovi. Tomuto zaradeniu má zodpovedať aj mzdové ohodnotenie informatikov, ktoré je v súčasnosti nižšie ako u porovnateľných odborníkov v komerčnej oblasti.

Organizátorom stretnutia v Trnave bola nezisková organizácia eSlovensko v spolupráci s Úniou miest Slovenska a Mestským úradom v Trnave.

-redakcia-

Nové diagnostické centrum zlepší prevenciu

V oblasti zdravotníctva sa v súčasnosti hovorí najmä o efektívnej liečbe, lekári však pripomínajú dôležitosť prevencie. A tá je spojená aj s kvalitnou diagnostikou. Zachytenie ochorenia vo včasnom štádiu dáva lepšiu prognózu vyliečenia, a vplyva aj na nákladovosť liečby. Preto sa otvorenie nového komplexného diagnostického centra v trnavskej mestskej poliklinike v polovici októbra stretlo s veľkým ohlasom.

Inštitút zobrazovacej techniky má viac ako 600 metrov štvorcových. Moderné diagnostické prístroje s hodnotou okolo 250 miliónov korún a diagnostické centrum sú najmodernejšie na Slovensku. Rôzne druhy vyšetrení boli kedysi pre obyvateľov Trnavy a celého kraja ťažko dostupné, aj keď sú hradené zo základného „balíka“ zdravotného poistenia.

Myšlienku vzniku takéhoto pracoviska iniciovali nešťátni lekári družstva Aesculap, teda nájomcovia trnavskej polikliniky Družba. „Niečo podobné nám a našim obyvateľom chýbalo. Vzhľadom na veľkosť regiónu, počet obyvateľov, sme takéto pracovisko dávno potrebovali. Impulz vyšiel z Aesculapu a vedenie mesta ho maximálne podporilo,“ hovorí predseda združenia Aesculap lekár Gabriel Pavelek. Hlavnou požiadavkou bolo vytvoriť kvalitné diagnostické pracovisko a výsledná realizácia bola nad očakávania lekárov. „Je tu jedna z najkvalitnejších magnetických rezonancií, je tu počítačový tomograf,

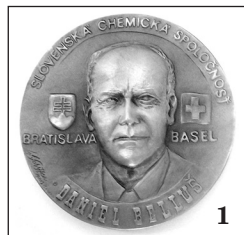
zariadenia, ktoré umožňujú špecializované vyšetrovacie metódy. Dôležitý je aj kvalitný mamograf a sonograf. Najmä to je v súčasnosti dôležité, keď sú veľké čakacie lehoty na mamografiu,“ pripomína Gabriel Pavelek a zdôrazňuje výrazné zlepšenie situácie v celom trnavskom regióne.

Nové diagnostické metódy, ktoré sú mnohokrát šetrnejšie aj k pacientovi, znižujú čas vyšetovania, a tým zlepšujú časovú dostupnosť vyšetrenia. Vedúci tímu lekárov Inštitútu zobrazovacej techniky lekár Peter Bořuta zdôrazňuje dostupnosť vyšetrení pre všetkých pacientov regiónu. „Nejde o nadštandardnú starostlivosť, ale o základné vyšetrenia hradené poisťovňami. Pri sonografii vieme vyšetriť pacienta v oblasti brucha, čiže urobí gynekologické, urologické vyšetrenia, diagnostiku v oblasti tráviaceho traktu, ale aj cievnu diagnostiku. Ďalšie prístroje sa špecializujú na oblasti hlavy a krku, či kĺbov a svalstva. Celé pracovisko bude zohrávať dôležitú úlohu pri preventívnych programoch – predovšetkým v prevencii nádorov prsníka a hrubého čreva.“

Napríklad v prípade prevencie rakoviny hrubého čreva budú využívať metódu virtuálnej kolonoskopie, teda metódy, ktorá pomocou počítača umožní zistiť, či a ktorá časť hrubého čreva je postihnutá. „Táto metóda je vo svete už bežná, u nás sa len rozbieha. Prostredníctvom takýchto vyšetrení vieme komplexnejšie zhodnotiť zdravotný stav pacienta, pretože vieme vyšetriť aj okolie orgánu. Takto sa dá zachytiť ochorenie vo včasnom štádiu,“ dodal lekár Peter Bořuta.

-maju-

Medaila trnavského rodáka Daniela Belluša



1

Slovenská chemická spoločnosť (SCHS) ustanovila cenu Medaila Daniela Belluša (obr. 1), ktorú udeľuje slovenským chemikom pri významných jubileách za celoživotnú prácu v odbore chémie a za mimoriadne pracovné výsledky v tomto odbore. Profesor Daniel Belluš, rodák z Trnavy, patrí bezo sporu medzi významných slovenských chemikov, ktorý dosiahol skvelé výsledky v celosvetovom meradle vo vede, organizovaní vedy, riadení vedeckých tímov, ale i v aplikovaní výsledkov pri realizácii v praxi. V súčasnosti je dobre známy medzi najpoprednejšími svetovými chemikmi a v svetovej literatúre je po ňom pomenovaná chemická reakcia Bellušov-Claisenov prešmyk (Druhou mennou reakciou pomenovanou po slovenskom chemikovi je Bílikova reakcia).



2

Medailu Daniela Belluša vytvoril známy, nedávno zosnulý medailér William Schiffer, ktorého kvality dokumentujú domáce, ale najmä francúzske uznania (napr. 1. cena na Salon Populist Francaise, Grand Prix de Sculpture de Président de la République Francaise, Prix de Salon d'Artistes français, Médaille de Ver-

meille de la Ville de Paris ai).

Slovenská chemická spoločnosť ocenila Bellušovu medailou svojho čestného predsedu prof. Ing. Dr. Jozefa Tomku, DrSc., za mimoriadne zásluhy za rozvoj a činnosť v Slovenskej chemickej spoločnosti. Na spoločnom 59. zjazde Slovenskej chemickej spoločnosti a Českej spoločnosti chemickej, ktorý sa konal začiatkom septembra t.r. vo Vysokých Tatrách za účasti viac ako 500 vedcov z Nemecka, Švajčiarska, Poľska, Maďarska a organizujúcich krajín, udelila Slovenská chemická spoločnosť Medailu Daniela Belluša doc. Ing. Milanovi Karvašovi, PhD., (obr. 2) za výnimočné zásluhy o rozvoj chémie a Slovenskej chemickej spoločnosti.

-vim-

Nové kontajnery na separovaný zber odpadov

Mesto Trnava dostalo dotáciu vo výške 5 712 000 korún od Recyklačného fondu SR na implementáciu projektu Intenzifikácia separovaného zberu odpadov v meste Trnava II. Tieto finančné prostriedky budú použité na skvalitnenie systému separovaného zberu odpadov prostredníctvom nákupu kontajnerov na separované komodity a zvozového vozidla. Časť z nich bude zároveň použitá na propagáciu separovaného zberu odpadov.



Cieľom projektu Intenzifikácia separovaného zberu odpadov v meste Trnava II. je zvýšiť celkové množstvo vyseparovaných komodít z komunálneho odpadu pri súčasnom zvyšovaní kvality ich zberu. Prínosom realizácie projektu by mala byť okrem iného redukcia objemu odpadov na skládke komunálneho odpadu, minimalizácia negatívnych dopadov na životné prostredie a environmentálna výchova jednotlivcov, firiem a iných organizácií. Príspevok Recyklačného fondu umožní zníženie celkových výdavkov na projekt a podporí rozvoj separovaného zberu. Nemenej významným ekonomickým prínosom pre mesto bude zvýšenie množstva vyzbieraných druhotných surovín, a s tým súvisiace príjmy.

-r-

Dokedy budú útočiskom študentov prenájmy?

Ak sa pozrieme do nezávislého hodnotenia vysokých škôl z dielnej Akademickkej rankingovej a ratingovej agentúry, fakulty Trnavskej univerzity sú na popredných priečkach. V prípade Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce je to opakovane prvé miesto. Pozitívne výsledky svedčia o premyslenej koncepcii – nielen v oblasti vzdelávania, ale aj vo vedeckej činnosti a v aktivitách univerzity v spoločenských oblastiach. A aj keď tento rok Trnavská univerzita oslavuje pätnáste výročie obnovenia činnosti, doteraz nemá študentský domov. Približne zo 7 700 študentov je viac ako polovica tých, ktorí navštevujú denné štúdium. Z toho logicky vyplýva zvýšená potreba ubytovacích miest.

„V súčasnosti potrebu ubytovania riešime rôznymi spôsobmi. Napríklad v Jaslovských Bohuniciach, v Strednom odbornom učilišti stavebnom, Výskumnom ústave jadrových elektrární alebo v Strednej poľnohospodárskej škole,“ hovorí prorektor Trnavskej univerzity Milan Katuninec. Nový internát by mal zodpovedať najmodernejším kritériám a mal by mať kapacitu 320 lôžok. Stavba, ktorej financovanie bolo schválené vládou SR, mala byť dokončená v apríli v roku 2006. Napriek tomu, že budova stojí a má dokončenú aj vonkajšiu fasádu, stavebné práce sú zhruba v polovici. „Nevidíme žiadne alternatívy, stavba by sa mala ukončiť tak, ako bola naplánovaná,“ pripomína Milan Katuninec a dodáva: „Našou ambíciou je ukončiť stavbu do konca budúceho kalendárneho roka.“

Ministerstvo školstva doteraz pridelilo na stavbu študentského domova univerzity kapitálové výdavky zhruba 102 miliónov korún. No treba ešte približne 94 miliónov na dokončenie vnútorných technických častí a zariadenie budovy.

„Financovanie je ovplyvnené súbežne realizovanou stavbou, a to je rekonštrukcia budovy Právnickej fakulty TU. Tam sme pridelili 77 miliónov korún. Podľa našich informácií je dokončenie budovy Právnickej fakulty pre univerzitu prioritou. Preto sú z ministerstva školstva prioritne uvoľňované prostriedky na dokončenie tejto rekonštrukcie. V rámci možností finančných prostriedkov sa snažíme riešiť situáciu – teda dofinancovanie oboch budov. Po ukončení rekonštrukcie právnickej fakulty je snaha dofinancovať stavbu Študentského domova Trnavskej univerzity,“ povedala hovorkyňa Ministerstva školstva SR Viera Trpišová.

-maju-

Gymnazisti písali aj o problémoch samospráv

Aktivity študentov Gymnázia Jána Hollého v Trnave majú rôznu podobu. Medzi Trnavčanmi sú všeobecne známe najmä literárne počiny vychádzajúce z viac ako tridsaťročnej tradície školského časopisu Blesk. V rámci Európskeho týždňa miestnej demokracie vyhodnocovali 17. októbra na gymnáziu literárnu súťaž. Žiaci mali možnosť vybrať si rôzne témy zahrnuté pod ústredným názvom Najpálčivejšie problémy Slovenska v Európskej únii.

Študenti využili možnosť prezentovať sa naozaj naplno. Svedčia o tom víťazné práce štyroch študentov gymnázia, no najmä témy, ktoré si vybrali. „Žiaci siahli po rôznych druhoch problémov – dokonca aj po takých, ktoré by ich napohľad nemuseli zaujímať. Napríklad, ako prijmem euro, o vzťahu k zdravej a správnej výžive v rodinách a v škole. Nebáli sa ísť aj do regionálnych tém, napríklad Richard Marko analyzoval dopravnú situáciu v Trnave, hľadal príčiny dopravného kolapsu a nachádzal riešenia,“ hovorí učiteľka slovenského jazyka a zároveň koordinátorka súťaže Marianna Pavelková.

V súťaži bolo bez poradia úspešných niekoľko študentov. Okrem Richarda Marka aj Tomáš Ondrečko, Lenka Jablonická, Eva Švabčíková a Filip Stanko. Podľa koordinátorky projektu Marianny Pavelkovej sa venovali napríklad aj úlohe miestnej a regionálnej samosprávy, a podľa prác majú prehľad o kompetenciách týchto úradov.

„Svoju prácu som vystavala ako Záborský, Deň škaredý a Deň pekný. Podľa mňa je najväčší problém Slovákov ich večná nespokojnosť a pasivita. Podľa nedávneho výskumu Slovensko patrí medzi najnespokojnejšie krajiny v EÚ. Myslím, že keby Slováci pochopili, že jediným cieľom života nie sú peniaze, tak by mohli byť spokojní...“ hovorí o svojom projekte Lenka Jablonická z Brestovian. Trnavskej téme, no najmä celoslovenskému problému zatvárania cukrovarov aj pre reformu európskeho trhu s cukrom, sa venovala Eva Švabčíková z Trnavy.

Medzi staršími žiakmi mala úspech športová téma – zaujala Trnavčana Tomáša Ondrečka spolu s Bučancom Filipom Stankom. Venovali sa aktuálnym športovým problémom, napríklad korupcii a nízkej výkonnosti hráčov, ale aj propagácii Slovenska v únii. Aj keď niektoré z prác charakterizoval mladistvý pohľad a sčasti aj idealizovanie a zjednodušovanie možností riešenia problémov, dôležitá bola orientácia v probléme, pochopenie významu a úlohy miestnej a regionálnej samosprávy, úlohy štátu v Európskej únii. Zástupkyňa riaditeľa Gymnázia Jána Hollého Eva Starnová potvrdila, že súťaž mala úlohu nielen zakomponovať úlohu miestnych a regionálnych samospráv v rôznych typoch problémov, ale aj zistiť schopnosť žiakov orientovať sa v téme. „Dnes sa veľmi často hovorí o nedostatkoch slovenského školstva. Vraj žiaci majú encyklopedické vedomosti, ale nedokážu ich využiť v praxi. Keď si prečítate tieto práce, zistíte, že to nie žiaci nemajú naučené. Oni chodia s otvorenými očami a vedia, čo a ako chcú povedať. Treba im asi len dať priestor.“

Potvrdilo sa to aj vo voľne nadväzujúcom podujatí cez Deň čitateľských projektov. V gymnáziu ho pripravili pri príležitosti Dňa školských knižníc. Venovali sa najmä čítaniu rôznych textov, ich písaniu, vysvetľovaniu a interpretácii. Takúto akciu „vyprovokovali“ žiaci sami a formou verejnej výzvy iniciovali podobné podujatia aj v ďalších školách na Slovensku.

Čo musíme vedieť, keď chceme orezať strom?

Na najčastejšie chyby, ktoré robia občania pri orezávaní konárov stromov, upozorňuje pracovníčka odboru životného prostredia mestského úradu v Trnave Ing. Jana Galková

■ Kedy je vhodný čas na orezávanie drevín?

Mylná je domnienka, že orezávanie stromov sa má vykonávať v zime, v období vegetačného pokoja. Vhodný čas na orezávanie môže byť rôzny, závisí aj od druhu drevín alebo veľkosti reznej rany. Vo všeobecnosti je však najvhodnejší termín na orezávanie začiatkom vegetácie a najneskôr do konca augusta. Pri väčšej intenzite rezu (zmladzovanie stromu) je vhodná doba v predjarí. Trvalejšie teploty pod – 5 stupňov Celzia nie sú pre rezné rany vhodné. Výnimkou sú odumreté vetvy, ktoré je možné odstraňovať kedykoľvek.

■ Ako správne orezávať, a čo, ak sú konáre v blízkosti elektrického vedenia?

Zásadný význam má správne vedený, hladký a čistý rez. Treba si uvedomiť, že rez je zámerné poranenie stromu, s ktorým sa musí drevena vysporiadať. Konáre preto musíme odpíliť celkom pri kmeni, aby rany prikryl kalus a čím skôr sa uzavreli. Miesto rezu treba vyhladiť a natrieť štepárskym voskom. Ponechanie kýpťa na kmeni môže spôsobiť vytvorenie hnilobnej dutiny. Pri orezávaní, ktoré sa musí urobiť preto, lebo strom bol nevhodne vysadený v blízkosti vzdušného elektrického vedenia, platí zásada, že orezávať sa môže do vzdialenosti 2 metre od vodičov. V úsekoch, kde je vzdialenosť menšia ako 1 m, je bezodmienečne nutné požiadať Západoslovenskú energetiku prostredníctvom mestského úradu o vypnutie prúdu. Všeobecne však platí pravidlo: Rezať tak málo, ako je len možné, a len toľko, koľko je nevyhnutne nutné.

■ Čo mám robiť, keď chcem vysadiť stromy, ale mám málo priestoru?

Najideálnejší je voľne rastúci strom s prirodzeným tvarom koruny, ktorú nie je nutné upravovať. Žiaľ, z priestorových dôvodov nie je možné tento stav vždy docieľiť. V súčasnosti sú však na našom trhu dostupné kultivary menšieho veku, voľbou ktorých je možné prirodzene obmedziť potrebu ich orezávania, a tým docieľiť aj finančnú úsporu pri následnej starostlivosti o vysadenú drevinu. Preto je dôležité poradiť sa s odborníkom už pri výbere drevín na výsadbu.

Jedna otázka

pre pracovníčku odboru právneho a majetkového Mestského úradu v Trnave Ing. Jarmilu Jágríkovú

■ Čo mám urobiť, ak som sa už stal vlastníkom bytu v bytovom dome, ale pozemok je vo vlastníctve mesta a ja chcem alikvotnú časť k bytu odkúpiť?

Občania, ktorí chcú od mesta odkúpiť takýto pozemok, by mali predovšetkým podať žiadosť o jeho odkúpenie na mestskom úrade. Vzor žiadosti môžu získať v podateľni mestského úradu na Trhovej ulici alebo priamo na odbore právnom a majetkovom. Mesto Trnava je povinné v zmysle §18 zákona č. 182/1993 Z. z. a predávať mestské pozemky za cenu 3,50 Sk/m². Je v záujme občanov mať usporiadané majetkovoprávne vzťahy aj k pozemkom pod bytovým domom, v ktorom vlastní byty. Žiadosť o odkúpenie pozemkov bude spracovaná na rokovanie mestského zastupiteľstva a po schválení mesto Trnava vyhotoví kúpnu zmluvu. Ak je záujemcov o odkúpenie pozemku v bytovom dome viac, najlepšie urobia, ak sa dohodnú a podajú žiadosť spoločne, lebo správny poplatok za vklad do katastra nehnuteľností (2 000 Sk v kolkoch) budú kupujúci hradiť spoločne a nerozdielne.

Ľudia a udalosti v histórii Trnavy

- 1. 11. 1777** ► V Trnave slávnostne otvorili Kráľovskú akadémiu (230. výročie).
- 1. 11. 1997** ► V Galante umrel geograf, vysokoškolský profesor a odborný publicista Zdenko MOCKO, ktorý dlhé roky žil v Trnave (10. výročie).
- 2. 11. 1942** ► V Trnave sa narodila speváčka populárnych piesní a tanečnica Eva KOSTOLÁNYIOVÁ (65. výročie).
- 8. 11. 1992** ► V Trnavskom divadle sa uskutočnila slávnostná inaugurácia Trnavskej univerzity.
- 9. 11. 1642** ► V Trnave umrel ostrihomský arcibiskup Imrich LÓSI, mecén kníhtlače a cirkevného školstva, ktorý venoval 30 tisíc zlatých na základinu pre založenie Právnickej fakulty Trnavskej univerzity (265. výročie).
- 9. 11. 1757** ► V Trnave umrel zvonolejár Winandus MÜLLER, tvorca zvonov pre univerzitný kostol (250. výročie).
- 9. 11. 1777** ► Miestodržiteľská rada požiadala o prenesenie celého archívu Trnavskej univerzity do Budína (230. výročie).
- 9. 11. 1947** ► V Trnave bol slávnostne odhalený pamätník židovským občanom, ktorí zahynuli počas 2. svetovej vojny (60. výročie).
- 13. 11. 1987** ► V Trnave umrel cirkevný hodnostár, historik a stredoškolský profesor Július GÁBRIŠ, apoštolský administrátor trnavský, titulárny biskup a arcibiskup in memoriam, ktorému mesto Trnava udelilo roku 1998 čestné občianstvo in memoriam (20. výročie).
- 20. 11. 1577** ► Mikuláš TELEGI, prepoš ostrihomskej kapituly sídliacej v Trnave a neskorší biskup, zakúpil vo Viedni zariadenie staršej tlačiarnie, ktoré potom umiestnil vo vlastnom dome na rohu dnešnej ulice Jána Hollého a M. Schneidera Trnavského, a tam zriadil prvú tlačiareň v Trnave (430. výročie).
- 20. 11. 1997** ► V Bratislave umrel hudobný skladateľ, dirigent, klavirista a hudobný redaktor Karol ELBERT, ro-
- dák z Trnavy, jeden zo zakladateľov slovenskej populárnej hudby, autor operiet a viac ako 250 piesní (10. výročie).
- 21. 11. 1597** ► V dnešnom Maďarsku sa narodil Tomáš JÁŠBERÉNI, profesor a prvý dekan filozofickej fakulty Trnavskej univerzity (410. výročie).
- 21. 11. 2002** ► V Bratislave umrel historik žurnalistiky, pedagóg, publicista a vysokoškolský profesor Fraňo RUTTKAY, ktorý pôsobil aj na Fakulte masmediálnej komunikácie UCM v Trnave (5. výročie).
- 23. 11. 1967** ► V Trnave umrela herečka Ľudmila ĐURČEKOVÁ, členka Krajového divadla v Trnave a pedagogička na VŠMU v Bratislave (40. výročie).
- 24. 11. 1867** ► Vo Veličnej sa narodil spisovateľ, prekladateľ a literárny kritik Ondrej KALINA, vl. menom Ján Smetanay, ktorý pôsobil ako archivár a tajomník SSV v Trnave (140. výročie).
- 24. 11. 1922** ► Pri voľbách v Trnave bol zvolený za starostu mesta veľkoobchodník Juraj VYSKOČIL (85. výročie).
- 24. 11. 1927** ► Názov obce Modersdorf bol oficiálne zmenený na Modranku (80. výročie).
- 25. 11. 1722** ► V Komárne sa narodil pedagóg a cirkevný hodnostár Ján IVANČIČ, profesor Trnavskej univerzity a riaditeľ seminára (285. výročie).
- 26. 11. 1652** ► V Trnave sa uskutočnil veľkolepý pohreb štyroch Esterháziovcov, ktorí padli v bitke s Turkami pri Vozokanoch. Ich telá boli uložené do krypty pod Univerzitným kostolom (355. výročie).
- 27. 11. 1432** ► Husiti podnikli z obsadenej Trnavy neúspešný útok na Bratislavu (575. výročie).
- 27. 11. 1987** ► Na dnešnom Trojičnom námestí v Trnave slávnostne otvorili Dom kultúry odborov (20. výročie).
- 30. 11. 1967** ► Plenárne zasadnutie MsNV v Trnave prijalo návrh na zlúčenie obcí Modranka a Hrnčiarovce s Trnavou (40. výročie).

Panna Mária Trnavská

V barokovej mariánskej kaplnke pri Dóme sv. Mikuláša v Trnave, ktorú v rokoch 1739 – 1741 dal postaviť arcibiskup Imrich Esterházi, sa nachádza milostivý obraz Panny Márie Trnavskej.

Panna Mária Trnavská je kópiou obrazu z Kostola sv. Alexeja a sv. Bonifáca v Ríme. Podľa tradície sv. Alexej odišiel z Ríma do Sýrie a tam žil ako pustovník. Po rokoch sa odtiaľ vrátil s obrazom Panny Márie a býval v Ríme pod schodmi rodičovského domu. Až keď zomrel, rodičia sa dozvedeli, že to bol ich syn. Postavili tam kaplnku a umiestnili v nej maľbu. Neskôr nad hrobom sv. Alexeja vyrástol kostol. Predpokladá sa, že trnavskú kópiu dal počas štúdií vyhotoviť budúci kardinál František Forgáč. Po návrate v roku 1585 umiestnil obraz v Dóme sv. Mikuláša. Na obraze sa v roku 1663 objavili krvavé slzy. V tom čase Uhorsko ohrozovali Turci, ktorí však Trnavu nenapadli, hoci v jej okolí drancovali. Obraz trikrát slzil počas kurbuckej vojny v roku 1708, a to 5. júla i 10. a 11. augusta. Vtedy bola ustanovená komisia, ktorá prípad slzenia vyšetrovala. Na základe výsledkov vyšetrovania ostrihomský arcibiskup Kristián August 19. decembra 1708 schválil verejnú úctu obrazu Panny Márie Trnavskej. V roku 1710 v Trnave zúril mor. Keď zlyhali všetky ľudské prostriedky, bezmocní obyvatelia mesta na čele s magistrátom sa utiekali k Panne Márii. Slávnostným sľubom sa zaviazali po predchádzajúcom pôste sláviť sviatok Obetovania Panny Márie a slúžiť svätú omšu pred milostivým obrazom. Vyhotovili o tom pamätnú listinu. Modlili sa, postili a 21. novembra 1710, na sviatok Obetovania Panny Márie, obraz vyniesli do ulíc. V ten deň mor zázračne prestal. Úcta k Panne Márii neskôr prechádzala obdobiami rozkvetu aj nezáujmu. Po rokoch útlmu úcta nanovo ožila v štyridsiatych rokoch dvadsiateho storočia, keď sa vytvorila nová tradícia novény.

Dnes k milostivému obrazu prichádzajú veriaci, aby si vyprosovali Božiu pomoc a ďakovali za udelené milosti. -hr-

Trnavské zborové dni majú vzostupný trend

Devätnásty ročník medzinárodného festivalu speváckych zborov s názvom Trnavské zborové dni sa od 12. do 14. októbra tešil veľkému záujmu publika. Vysokú úroveň tohto podujatia podčiarkli aj výkony siedmich zúčastnených zborov zo Slovenska, Česka, Poľska, Maďarska a Lotyšska. Podľa slov predsedníčky medzinárodnej odbornej poroty Blanky Juhaňákovej má festival vzostupnú tendenciu a na tomto ročníku sa opäť objavili zbory na špičkovej úrovni.

Trnava sa počas rokov stala nielen vďaka tomuto festivalu, ale aj počtu výborných domácich zborov malou „mekkou“ zborového spevu na Slovensku. Trnavské zbory, ktoré žnú ocenenia na mnohých prehliadkach zborového spevu, sa však na Trnavských zborových dňoch objavujú spravidla len na úvodných, nesúťažných koncertoch. Veľú tak etika súťaže, lebo zbornajstrom niektorých je zakladateľ Trnavských zborových dní a ich umelecký riaditeľ Gabriel Kalapoš, riaditeľ Základnej umeleckej školy Mikuláša Schneidera Trnavského v Trnave.

Trnavské spevácke zbory Cantica nova, Bradlan a Tirnavia vystúpili preto aj tento raz 12. októbra na nesúťažnom úvodnom koncerte v Kostole Najsvätejšej Trojice v Trnave. Slávnostné otvorenie festivalu sa uskutočnilo na druhý deň večer v Kostole sv. Jakuba, kde zaznel Koncert pre klarinet a orchester A-Dur KV 622 od Wolfganga Amadea Mozarta v podaní komárňanského komorného orchestra Comorra a klarine-

tistu Petra Kazána pod taktovkou Ferenca Szaba a Výber z Pastorál, zo Stabat Mater a cyklickej kompozície Magnifikat od Pavla Procházku v podaní speváckeho zboru Technik-Akademik so sólistami Máriou Brejkovou, Andrejom Barčákom a Ladislavom Faguľom pod taktovkou autora hudby. Na organ hral renomovaný trnavský organista Stanislav Šurin.

Zbory si zmerali navzájom sily na dvoch súťažných koncertoch sakrálnej a svetskej hudby, záver festivalu patrilo tradičnému koncertu Zbory zborom spojenému s vyhlásením výsledkov, ktorý sa po prvý raz uskutočnil v kine Hviezda.

V prvom pásme s pochvalou poroty v kategórii A – sakrálna hudba sa umiestnil a získal cenu 300 Eur spevácky zbor Mecsek z maďarského mesta Pécs. Prvé pásmo s pochvalou poroty obsadil aj Spevácky zbor Masarykovej univerzity v Brne. Do prvého pásma sa ešte prebojovali Spevácky zbor Jana Szyrockého z Technickej univerzity v poľskom Štetíne a miešaný spevácky zbor Technik-Akademik z Trnavy.

Tie isté zbory boli úspešné aj v B kategórii svetskej hudby – prvé pásmo s pochvalou poroty a cenu 300 Eur získal spevácky zbor Masarykovej univerzity z Brna a rovnaké umiestnenie dosiahli spevácky zbor Mecsek z Maďarska a Spevácky zbor Jana Szyrockého z Poľska. Výkony brnianskeho zboru ocenila odborná porota aj špeciálnou Cenou poroty za interpretáciu skladby Petra Ebena *Cantico delle Creature*.

Po prvý raz vo svojej histórii bol tento festival spojený aj s výtvarným umením prostredníctvom výstavy obrazov členov trnavského združenia umelcov BonArt pod názvom Farby hudby.

Devätnásť ročník Zborových dní je za nami, nech žije jubilejný dvadsiaty, ktorý by mal byť naozaj mimoriadny. Nielen preto, lebo sa uskutoční v roku 770. výročia udeľenia výsad slobodného kráľovského mesta Trnave, ale aj preto, lebo podľa slov Gabriela Kalapoša sa uvažuje o tom, že by sa na ňom mali zúčastniť najúspešnejšie spevácke zbory z doterajších ročníkov.

-redakcia-

Odhaľme vykrádačov našej kultúrnej pamäti

V dnešnej rubrike sa chcem poďakovať našej čitateľke Vlaste Jošticovej, ktorá upozornila na menej známu pamätnú tabuľu A. Zelligerovi.

Pamätná tabuľa z čierneho mramoru sa nachádza v podbrání domu na Štefánikovej ulici 22. Zlatými písmenami je zvečnený text:

Boh žehnaj čestnému remeslu! / Znak vďačnosti / Katolíckeho tovarišského spolku v Trnave / najväčšiemu dobrodincovi vysokodostojnému pánu / Alojzovi Zelligerovi / opät – kanonikovi, svojmu predsedovi, ktorý mu / poskytnul vhodný domov roku Pána 1928.

Pod textom „Boh žehnaj čestnému remeslu!“ je znak Katolíckeho tovarišského spolku: dve prekrížené ruky. Z textu vyplýva, že majiteľom domu bol menovaný kanonik alebo kapitula, a „poskytol domov“ pre prácu tovarišského spolku. Pani Joštová, ktorej rodina v dome bývala, spomenula, že ešte v 60. rokoch platili nájomné katolíckej cirkvi.

Alojz Zelliger (1863 – 1942) bol riaditeľ Učiteľského ústavu v Trnave, autor viacerých slovenských učebníc, vydal vzácny súpis v Trnave vydaných knižných prác Pantheon Tyrnaviense (1931). Od roku 1888 až do svojej smrti, teda 54 rokov, pôsobil v našom meste. Najprv ako kaplán a katechéta, neskôr ako tajomník na generálnom vikariáte a od roku 1916 ako trnavský farár. Postupne bol menovaný pápežským komorníkom, kanonikom, opätom, prelátom a prepoštom trnavskej kapituly. A. Zelliger bol známy svojou dobročinnosťou, založil fundáciu na podporu chudobných.

Bohumil CHMELÍK

Jubileum populárneho trnavského rodáka

Už sa niekoľkokrát potvrdilo, že Trnava dala slovenskej kultúre významných predstaviteľov vo viacerých druhoch umenia, populárnu hudbu nevynechajúc. V týchto dňoch si pripomíname výročie trnavského rodáka – rockového hudobníka Laca Lučeniča.

V čase veľkej sledovanosti komerčných súťaží talentov populárnej hudby ho iste nemusíme nikomu zvlášť predstavovať. Narodil sa v novembri 1952 v Trnave. Hudbe sa venoval od šesťdesiatych rokov, a to aj napriek tomu, že absolvoval polygrafickú priemyslovku. Hneď sa však stal hudobníkom z povolania. Georges les Flammes, Prúdy a Fermáta boli prvými skupinami, v ktorých sa predstavil najmä ako basgitarista, no nevyhýbal sa ani hre na klávesy, aranžovaniu či spevu. Tento svoj „širokospektrálny“ vzťah k hudbe využil najmä v skupine Modus. Do najslávnejšej zostavy kapely (koncom 70-tych rokov v r. 1977 vyhrali Bratislavskú lýru s piesňou Úsmev) vstupoval spolu s bubeníkom Dušanom Hájkom. V tomto čase tvoril vo výraznejšom meradle aj autorsky (napr. na prvú LP Mariky Gombitovej napísal skladbu Maratón).

Oveľa významnejšie sa Laco Lučenič dostal do popredia po roku 1980. Spolu s Miroslavom Žbirkom odchádza z Modusu a zakladajú vlastnú skupinu Limit. Krátko na to prichádza prvá LP (Doktor sen, nahratá ešte s Modusom), a potom každý rok ďalšie tituly, z ktorých väčšina sa stala vôbec najúspešnejšími albumami vydavateľstva Opus (najmä LP Sezónne lásky). Lučenič sa dostával do popredia aj ako spevák, aranžér, no najmä ako skladateľ. Popri spolupráci s M. Žbirkom vyvíjali i sólové aktivity v rámci skupiny Limit. Podieľal sa aj na niektorých LP iných spevákov, napr. na dvojplatni M. Gombitovej Mince na dne fontán je lídrom sprievodnej skupiny. Už v roku 1985 vznikla jeho platňa Bodliak na plavkách. V nej Lučenič hrá, spieva a prostredníctvom viacerých samoobslužných plejbekov nahráva podklady k celej platni. Aj keď platňa, podobne ako ďalšia LP Zastávky na znamenie, nemala komerčný úspech, v kontexte našej populárnej hudby bola prelomová, pretože Lučenič v nej využil moderné postupy vychádzajúce z anglo-americkkej hudby (teoretik populárnej hudby Július Kinček podčiarkuje najmä jeho nadväznosť na anglický techno pop, čo bolo v polovici osemdesiatych rokov prevratné). Z autorskej dielne Laca Lučeniča sa preslávili najmä piesne Hádanky tiel, Múzeum lások a Z tých dní (úspešná v TV relácii Triangel).

Nemenej dôležité sú jeho aktivity v oblasti scénickej a filmovej hudby. Od deväťdesiatych rokov sa Laco Lučenič venuje najmä sólovým projektom s viacerými hudobníkmi. V poslednom období zaujal najmä jeho koncertný program Satisfactory. Lučenič ho nazýva hudobným divadlom a charakterizuje ho ako ojedinelý výlet do kúzelného sveta hudby šesťdesiatych rokov.

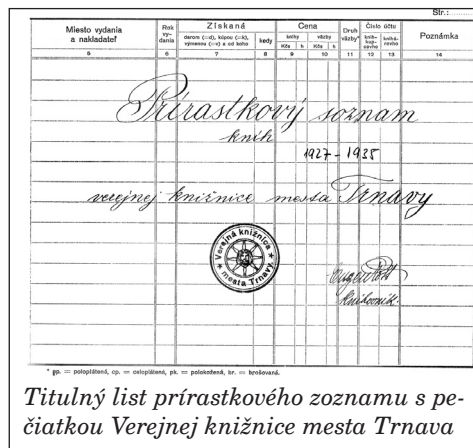
Martin JURČO



foto: wikipedia.org

Osemdesiate výročie vzniku verejnej knižnice

Inštitúcie a osobnosti spojené so šírením vzdelanosti a kultúry sú neodmysliteľnou súčasťou histórie i súčasnosti Trnavy. Významné miesto medzi nimi majú knižnice. Najväčšou knižnicou v meste i v celom trnavskom kraji, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti, je Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja. Jej základom sa stala Verejná knižnica mesta Trnava.



Zmienky o existencii knižníc v našom meste nachádzame už koncom 14. storočia. Spomína sa knižnica mesta, ktorá obsahovala mestské účtovné knihy, knihy zápisníc, inventárov, rôznych súpisov, neskôr farská knižnica. Postupne k nim pribúdali kláštorné, školské, spolkové, bohaté a cené boli aj súkromné knižnice.

Verejnú knižnicu v dnešnom ponímaní vznikajú až po roku 1919, kedy bol prijatý zákon o verejných knižniciach. Podľa neho každá obec bola povinná knižnicu založiť a udržiavať. V Trnave sa tak stalo v roku 1927, keď 14. februára o 18. hodine bola slávnostne otvorená Verejná knižnica mesta Trnava. Dostala k dispozícii dve

miestnosti v budove meštianskej školy v Adalbertíne na Hollého ulici 4. Za knihovníka bol vymenovaný odborný učiteľ Eugen Rott. Za správny chod knižnice zodpovedala knižničná rada. Jej členmi boli vážení občania mesta, zväčša učители a úradníci; funkcia predsedu a členov knižničnej rady bola čestná a trvala dva roky. Knižnica mala asi 700 kníh v hodnote 13 tisíc korún. Verejnosti bola prístupná po tri večery v týždni.

Rozvoj knižnice v prvých rokoch ovplyvňovalo viacero okolností. V prvom rade to bola skromná produkcia slovenskej literatúry všeobecne. No ako sa spomína v správach o trnavskej mestskej knižnici, mesto nevyplácalo pre finančné ťažkosti plnú, zákonom stanovenú sumu na nákup kníh. Knižničný fond sa doplňoval z antikvariátov a darmi od jednotlivcov. Pritom v Trnave sa tlačili knihy a časopisy v státisícových nákladoch.

Stav sa zlepšoval v tridsiatych rokoch. V roku 1931 mala trnavská knižnica 1 433 čitateľov – najviac na Slovensku (Košice 1 336, Bratislava 681). S počtom výpožičiek 18 933 bola Trnava na druhom mieste za Košicami (34 319). V roku 1935 vykazuje trnavská mestská knižnica 6 184 zväzkov, z ktorých bolo 4 113 slovenských, 682 nemeckých a 902 maďarských, 1 004 čitateľov a 22 216 vypožičaných kníh.

V roku 1939 prevzal knižnicu nový knihovník Karol Gara. Rozšíril sa výpožičný čas – knižnica bola otvorená denne od 17. do 20. hodiny, okrem soboty, nedele a sviatkov. Knižnica mala dve oddelenia – slovenské a nemecké, spolu 6 533 zväzkov. Ku koncu roka bolo zapísaných 500 čitateľov a 13 183 výpožičiek.

O štyri roky neskôr, v októbri 1943, nastupuje do funkcie knihovníka Jozef Mazúr, predsedom Knižničnej rady Verejnej knižnice mesta Trnava bol Jozef Dubnický. Knižnica hospodárila s rozpočtom 36 500 Ks, z toho príspevok od mesta bol 30 tisíc, poplatky za požičanie kníh 6 250 a úroky z bežného účtu 250 Ks. Na nákup kníh sa vynaložilo 13 tisíc a na časopisy 2 tisíc Ks. Knihy boli zaevidované v *práskovom zo-*

zname, ktorý vyšiel aj v knižnej podobe. Vytláčený bol v kníhtlačiarňi Urbánek a spol. v roku 1944 a mal 215 s.

Pretrvávajúcim problémom bolo umiestnenie a zariadenie knižnice. Miestnosti nevyhovovali veľkostou, boli tmavé a nezodpovedali ani po hygienickej stránke. Dve skrine a 14 otvorených políc nepostačovalo na uloženie kníh a časopisov. Najviac však chýbala čítareň. Preto sa knižničná rada obrátila listom na mešťanosta, aby v budúcnosti pri zakupovaní domov pre mesto pamätali aj na knižnicu, aby mohla lepšie plniť svoje poslanie. Na to odpovedá mešťanosta, že ani úrad nemá dosť miestností, preto rokuje o zakúpení dvoch domov susediacich s tunajším úradom a pri tej príležitosti mieni vyriešiť aj umiestnenie mestskej verejnej knižnice.

Vojnové udalosti zasiahli aj knižnicu. Pri prechode frontu v roku 1945 bolo v budove Adalbertína ubytované vojsko. Knižnica bola poškodená, zničených bolo do 800 zväzkov v hodnote 40 tisíc a škoda na zariadení bola vyčíslená na 20 tisíc Kčs.

Kultúrny život v povojnovom období sa rozbiehal pomaly. Utvorila sa miestna osvetová rada a boli ustanovení prví osvetoví inšpektori – za okres Dominik Jarábek a za mesto Jozef Pecháň. Rada národného výboru mesta Trnavy vymenovala knižničnú radu: za MNV Ján Brezina, riaditeľ IV. štátnej ľudovej školy, Eduard Nižnanský, učiteľ, Miroslav Jaura, riaditeľ I. štátnej ľudovej školy, Ján Lauko, riaditeľ II. štátnej ľudovej školy, za mestskú osvetovú radu Dr. Dominik Jarábek, profesor, a za čitateľov Ján Kostiha, profesor, Ján Trančík, učiteľ a Jozef Chudík, riaditeľ učňovských škôl. Obnovila sa aj činnosť knižnice, funkciou knihovníka bol Radou MNV 10. 9. 1946 znovu poverený Jozef Mazúr, mestský archivár. Za pokladníka bol ustanovený Ján Prachár, úradník Mestskej sporiteľne. Ako ostatný personál sa v správe o činnosti uvádza Róza Mazúrová, Gejza Kormúth a študenti na výpomoc. Rada schválila knižničný poriadok, podľa ktorého si čitatelia mohli požičať dve knihy, za každú knihu bol poplatok 1 Kčs. Za nový preukaz sa platilo 10 korún, za obnovenie 2 koruny a pri strate preukazu bol poplatok 5 Kčs. Umiestnenie zostalo nezmenené, rovnako aj výpožičný čas – denne od 17.00 do 20.00 h, okrem soboty a nedele.

Z výročnej správy za rok 1948 sa o knižnici dozvedáme: Počet zväzkov bol 6 322, z toho zábavné knihy 3 630, náučné 1 340, pre mládež 938, básne 245, divadelné hry 101, časopisy 68. Trnava v tom čase mala 25 813 obyvateľov. Čitateľov knižnice bolo 1 060. Žiakov národných škôl 111, žiakov stredných škôl 188, žiakov obchodných škôl 5, žiakov odborných škôl 235, poslucháčov vysokých škôl 20, bez samostatného zamestnania (v domácnosti) 110, obchodníci, remeselníci, roľníci 135, robotníci 66, úradníci 79, profesori, farári, učitelia 29, lekári, advokáti, sudcovia, inžinieri 5, vojaci 77. Výpožičiek bolo 17 636, najviac sa požičiavala beletria a literatúra pre mládež. Knižnica zaznamenala 8 818 návštevníkov.

V roku 1949 Miestna správna komisia vymenovala novú knižničnú radu. Predsedom sa stal Pavol Hidvéghy, riaditeľ I. strednej školy chlapčenskej, podpredsedom Alexander Cauner, profesor Obchodnej akadémie; členovia: Ján Lauko, riaditeľ II. národnej školy, Jozef Pecháň, riaditeľ II. strednej školy dievčenskej, Bohumil Lichner, zamestnanec ČSD, František Sýkora, ČSD, Ján Martinovič, cukrovar. Knižničná rada opäť žiada Miestnu správnu komisiu, ktorá vykonávala správu mesta, o zaistenie priestorov pre verejnú knižnicu, tým skôr, že Trnava ako tretie mesto na Slovensku nemá dosiaľ knižnicu v takých miestnostiach, ktoré by reprezentovali mesto vzhľadom na jeho vzácnu históriu. Poverenictvo vnútra v tom istom roku nariadilo vyradiť knihy so „závadným“ obsahom. Nakupovať sa malo podľa zoznamu schválených a odporúčaných kníh pre obecné knižnice. V roku 1950 sa zaviedlo bezplatné požičiavanie kníh. Čitatelia si sami vyberali knižné novinky z regálu, knižnica sa propagovala v miestnom rozhlase. Mala

7 678 zväzkov, 1 947 čitateľov, z toho bolo 848 dospelých a 1 099 detí a mládeže do 18 rokov. Realizovalo sa 19 288 výpožičiek.

V apríli 1952 Rada Okresného národného výboru v Trnave rozhodla o zriadení Okresnej ľudovej knižnice v Trnave. Za základný fond okresnej knižnice boli určené knihy Verejnej knižnice mesta Trnavy, ktoré spolu so zariadením odovzdal knihovník Jozef Mazúr zástupcom ONV Trnava – Elene Žabkovej, knihovníčke a Jozefovi Mončekovi, knižničnému inšpektorovi. Stalo sa tak v dňoch 15. – 17. a 22. – 23. decembra 1952. Knižnica sa presťahovala do budovy bývalej hospodárskej banky, kde dostala 3 miestnosti.

V tej istej budove, na Rázusovej ulici 1, nájdeme knižnicu aj dnes. Na prvý pohľad je zjavná premena. Knižnica sa rozrástla, zmodernizovala. Niekoľkokrát sa zmenil zriaďovateľ aj názov. Čo sa nezmenilo, je poslanie verejnej knižnice: byť zdrojom poznania a kultúry, miestom pozitívnych ľudských kontaktov, strážcom intelektuálnej slobody každého z nás, a to bez rozdielu veku, vzdelania alebo sociálneho postavenia.

Emília DÍTEOVÁ, Knižnica Juraja Fándyho v Trnave

Stretnutie pri Pomníku Antona Bernoláka

Medzi významné výročia, ktoré si tento roku pripomína naše mesto, určite patrí aj 70. výročie odhalenia súsošia Antonovi Bernolákovi. Mesto na jeho rekonštrukciu venovalo 140 tisíc korún, rekonštrukčné práce urobil akademický sochár Pavol Čambal. Pomník už znova stojí na pôvodnom mieste neďaleko Bernolákovej brány. Návštevníci si na jeho podstavci môžu prečítať slová: SLOVACI PÍŠTE PO SLOVENSKY! TU MÁTE SLOVO MOJE O REČI VAŠEJ.

Antona Bernoláka s Trnavou spája nielen západoslovenské nárečie, ktoré sa stalo základom kodifikácie prvého slovenského spisovného jazyka, ale aj jeho pobyt v našom meste. V Trnave študoval, 20. 8. 1787 bol vysvätený za kňaza v kaplnke seminára sv. Štefana, v rokoch 1791 – 1797 bol kancelár a sekretár vikárnej kancelárie a v roku 1792 založil Slovenské učené tovarišstvo. Ako napísal Juraj Fándly, tomuto národnému združeniu nielen „grunt založil“, ale sa stal „celého tovarišstva najväčší raditeľ“. Dokonca v roku 1791 sa uchádzal o faru vo Voderadoch, neskoršom mieste narodenia Jána Koniarka, jedného zo zakladateľov novodobej slovenskej plastiky a autora mnohých monumentálnych pomníkov. Tento rok si pripomíname 55. výročie jeho úmrtia a na budúci rok 130. výročie narodenia.

V Trnave stojí mnohokrát odstránený a znova osadený pomník Milanovi Rastislavovi Štefánikovi v životnej veľkosti, pomník padlým v I. svetovej vojne a už spomínané súsošie venované Antonovi Bernolákovi. Celoštátne jubilejné oslavy Antona Bernoláka, autora okrem iného aj Grammatici slavica a Slovára slovensko-česko-latinsko-nemecko-uherského, sa konali 9. a 10. októbra 1937. Prítomných vtedy privítal Juraj Vyskočil, senátor a starosta mesta Trnava, osobitne vtedajšieho predsedu vlády Dr. Milana Hodžu, ale aj mnohé osobnosti politického, spoločenského a kultúrneho života. Poslanec Teplanský poďakoval všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zaslúžili o vytvorenie a osadenie pomníka. Zaznel aj zborový spev Bernolákovi od Mikuláša Schneidera Trnavského.

Presne v deň 70. výročia odhalenia pomníka sa zišlo niekoľko obyvateľov Trnavy, aby si uctili nielen Antona Bernoláka, ale aj autora jeho pomníka, Jána Koniarka. Organizátorom akcie bol Miestny odbor Matice slovenskej v Trnave, podujatie moderovala jeho predsedníčka Adriana Horváthová, vlastnú príležitostnú básň zarecitovala Margaréta Partelová. Svojim spevom oslavu osviežili žiaci Základnej školy na Vančurovej ulici v Trnave.

Margita KÁNIKOVÁ

Návrat bigbítovej horúčky aj s Trnavčanmi

Začiatkom októbra odštartoval televízny dokument režiséra Dušana Rapoša o histórii slovenského bigbítu. Hudba zo šesťdesiatych rokov, archívne filmové nahrávky, unikátne fotografie, dobové svedectvá a spomienky bývalých „bigbítákov“ žijúcich dnes nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí, prichádzajú pravidelne na obrazovky v programe STV 2 každý piatok, či v repríze každý štvrtok popoludní. Dokumentárny cyklus s názvom Slovenský bigbít má desať častí a ako záverečný bonus ho doplní samostatne odvysielaný záznam z unikátneho spomienkového koncertu Legendy 60, ktorý sa konal v apríli tohto roku v bratislavskom PKO. Tak ako na spomínanom koncerte, aj v televíznom dokumente sa stretne spolu s mnohými známymi, ale aj zabudnutými menami ako The Beatles, Prúdy, Modus, Tiene, Buttons, Kabinet 112 či Collegium Musicum, aj s trnavskou beatovou skupinou The Breakers. Táto najznámejšia trnavská skupina, ktorá jestvovala v rokoch 1966 – 1971, sa po 30-ročnej prestávke dala pred šiestimi rokmi znova dohromady a odvtedy úspešne odohrala každoročne niekoľko spomienkových koncertov. Ten posledný, ktorý sa uskutočnil 29. septembra, prilákal do trnavského Kina Hviezda znova veľké množstvo fanúšikov. The Breakers vedení spevákom a gitaristom Petrom Bonzom Radványim ponúkli nadšeným návštevníkom nefalšovaný autentický bigbít, aký sa hrával v šesťdesiatych rokoch. Medzi skladbami od vtedy slávnych skupín ako The Beatles, Kinks, Troggs, Byrds alebo Mc Coys nechýbala, samozrejme, ani legendárna Satisfaction od skupiny The Rolling Stones či Chuck Berryho Johnny B. Goode. Návštevníci koncertu si takto prostredníctvom The Breakers nasadli do hudobného stroja času a na dve hodiny sa vrátili o štyri desiatky rokov do minulosti. Spoločne si zaspomínali na veľkú éru, o ktorej v úvodnom príhovore koncertu povedal priateľ skupiny The Breakers a jej bývalý manažér Peter Horváth, že bigbít, to nebola len hudba, ale v tých časoch aj rebélia mladých a životný štýl. Koncert ukázal, že bigbítoví veteráni ešte stále vedia, a aj napriek svojmu veku to dokážu na pódiu poriadne roztočiť. Nakoniec, dobrá hudba nestarne a vždy bude mať svojich verných poslucháčov, a to nielen medzi pamätníkmi.

V čase uzávierky nášho mesačníka skupina The Breakers dostala pozvánku do Prahy, kde by ako jedna z mála ešte jestvujúcich originálnych bigbítových skupín mala vystúpiť na špeciálnom koncerte pri príležitosti prezentácie spomínaného televízneho seriálu. *P.R.*

Vianočný album speváckeho zboru Tirnavia

Svoj nový vianočný album predstaví miešaný spevácky zbor Tirnavia na tradičnom reprezentačnom koncerte, ktorý sa tento rok uskutoční v sobotu 17. novembra o 19. hodine v Divadle Jána Palárika. Toto v poradí tretie CD Tirnavie vychádza v trnavskom vydavateľstve Musica Tyrnaviensis s finančným príspevom mesta Trnava. Snúbi v sebe tradíciu slovenských kolied s originálnymi úpravami vianočných piesní zo zahraničia.

Dovedna je na CD dvadsaťpäť kolied a vianočných piesní. V úvodnej časti odznejú známe Daj Boh šťastia tejto zemi a pod., ale i menej známe západoslovenské koledy a jedna česká renesančná koleda s názvom Vánoční roztomilost. Po nich nasleduje desiatka anglických vianočných piesní – známe Jingle bells, Carol of the bells, atď., i menej známe The Gift, Angel tidings...

V poslednej časti odznie kompletný cyklus Slovenské ľudové koledy, pochádzajúci z pera Františka Prášila. Cyklus obsahuje deväť známych slovenských kolied a celé CD je ukončené „koledou kolied“, skladbou Tichá noc. Okrem à capella skladieb sú tu aj skladby s klavírom a použitím perkusíí.

-redakcia-

Vítanie knihy Sochár Ján Koniarek

Vo štvrtok 18. októbra 2007 o 18. hodine sa v Galérii Jána Koniarka – Kopplovom kaštieli konalo slávnostné uvedenie dlho očakávanej monografickej publikácie Sochár Ján Koniarek.



Aj v Novinkách z radnice sme už niekoľkokrát avizovali jej vydanie, preto sme radi, že táto kniha, ktorá je veľkou poctou Jánovi Koniarkovi ako zakladateľovi moderného slovenského sochárstva, je už na svete. Vladimír Beskid ako riaditeľ GJK pozval na toto komorné podujatie všetkých, ktorí sa na jej príprave podieľali. V prvom rade to boli iniciátori jej vydania, teda Trnavské fórum '89, a autori, medzi nimi aj jediný muž a zároveň významný zahraničný hosť z Belehradu (Srbsko) Uglješa Rajčević. Po krátkom úvod-

nom príhovore V. Beskida hovoril za TF '89 o vydaní tejto knihy, Koniarkovi a spomienkach, ktoré si naňho doteraz Trnavčania uchovávajú, profesor Bohumil Chmelík. Po ňom dostali slovo postupne všetci autori textov: Luba Belohradská, Uglješa Rajčević, Zuzana Bartošová, Miroslava Kuracinová Valová (na fotografii sprava doľava). Fotografickej časti sa venoval významný trnavský fotograf a pedagóg Štefan Blažo.

Uglješa Rajčević hovoril o tom, že Koniarek je v Srbsku dodnes považovaný za jedného z najväčších srbských sochárov (hoci bol v Srbsku cudzinec), svojim dielom je zastúpený vo všetkých významných belehradských zbierkach, čo nás môže právom naplniť hrdosťou na tohto umelca. On sám si Koniarka a jeho tvorbu veľmi váži, preto sa odhodlal slovenskému publiku priblížiť jeho málo známe srbské obdobie. Autorky – významné slovenské umenovedkyne zaoberajúce sa sochárstvom 20. storočia – Z. Bartošová a L. Belohradská spomínali na Koniarka ako na významného sochára vynárajúceho sa počas celej ich kariéry, sprevádzal ich ako zakladateľ nášho sochárstva, a preto bolo prirodzeným vyvrcholením ich záujmu, že sa podieľali na príprave knihy. Katalogizačnú časť monografie spracovala M. K. Valová, ktorá sa všetkým poďakovala za možnosť podieľať sa na nej a zoznámiť sa s Jánom Koniarkom nielen ako výtvarníkom, ale aj ako nevšednou osobnosťou, cez ktorú lepšie spoznala aj Trnavu a jej históriu.

Záverčné slová patrili poďakovaniu Mesta Trnava, zastúpeného v osobe hovorcu mestského úradu Pavla Tomašoviča, ktorý ocenil uchovanie odkazu sochára Jána Koniarka v tejto publikácii nielen slovne, ale autorom podaroval aj ďakovné listy primátora mesta. Mesto Trnava sa spolu s finančným príspevkom Programu Pro Slovakia Ministerstva kultúry SR významne podieľali na financovaní vzniku monografie.

Samotná publikácia má 200 strán. Jej obsah je rozčlenený na dve rovnocenné časti – odbornú a katalogizačnú. Odborná časť pozostáva z úvodu, v ktorom sa Z. Bartošová venovala Koniarkovým štúdiám a prvým prácam pred odchodom do Srbska, po ňom nasleduje text U. Rajčevića zameraný na Koniarkovo srbské obdobie, zahŕňajúce jeho najúspešnejšie práce v dobovej spoločnosti. Keď sa po 1. svetovej vojne rozhodol prispieť k rodiacemu sa slovenskému sochárstvu a usadiť sa v rodnej vlasti, mal už

40 rokov a iste bolo pre neho ťažké znovu začínať – etablovať sa medzi ľuďmi, ktorí ho vôbec nepoznali. Tomuto obdobiu (od roku 1918 až do smrti v roku 1952) venovali pozornosť Z. Bartošová – konkrétne komornej tvorbe uchováanej hlavne v zbierkach Slovenskej národnej galérie v Bratislave a GJK v Trnave – a L. Belohradská – monumentálnym dielam, z ktorých najvýznamnejším realizovaným, Pomníkom padlým uvedeným aj na obálke knihy, sa pýši práve Trnava.

Autorka koncepcie monografie Z. Bartošová sa rozhodla do knihy zaradiť aj slová vyslovené o Jánovi Koniarkovi inými autormi, preto sa tu nachádzajú aj texty Karola Vaculíka, Janka Alexyho, Fraňa Štefunka, Mikuláša Schneidera Trnavského, Teodora Tekela (zapísal Bohumil Chmelík), vzdialenej Koniarkovej príbuznej pani Nadeždy Čepanovej a publicistu Ladislava Szalaya. Zvlášť zaujímavý je príspevok samotného Jána Koniarka citovaný zo Slovenských pohľadov (uverejnený v roku 1937) pod názvom Sochár a národ. Prípravu už spomínaného Pomníka padlým bližšie ilustruje Výber zo Zápisníc zo zasadaní výboru pre jeho realizáciu, ktorý mnohých prekvapí občianskym uvedením obyvateľov Trnave v období prvej ČSR.

Dokumentačná časť je bohato ilustrovaná fotografiami z Archívu výtvarného umenia SNG v Bratislave, archívu GJK v Trnave, ale aj Archívu literatúry a umenia Slovenskej národnej knižnice v Martine. Nachádza sa tu tiež kompletný, nanovo spracovaný životopis Jána Koniarka a katalóg jeho diel. Pozostáva z dvoch častí – katalógu známych a neznámych diel. Fotografická dokumentácia diela v nich obsiahnutá je prvým uceleným pohľadom na Koniarkovu tvorbu, zoradenú chronologicky, a poskytuje o nej dobrý prehľad aj pre záujemcov o kúpu umelcových diel na aukciách. Záver tvorí kompletná bibliografia nielen sochárových písomných prác, ale hlavne článkov – publicistických i odborných – zaoberajúcich sa jeho tvorbou a osobou, katalógov i vedeckých statí, tiež zoznam televíznych a rozhlasových relácií a divadelná hra. Sympatické je anglické resumé a kniha je doplnená aj o medailóny autorov, ktorí ju pripravili. Vyšla v náklade 800 kusov a záujemcovia si ju môžu kúpiť v GJK.

V Kopplovom kaštieli sa 22. novembra 2007 uskutoční otvorenie obnovej Stálej expozície sochárskej tvorby Jána Koniarka, kam sú všetci milovníci jeho tvorby srdečne pozvaní.

Miroslava K. VALOVÁ, foto: M. Mironov

Počasié v galérii

Tematické diskusie a prezentácie v Kopplovom kaštieli

Súčasťou každej modernej galérie, ktorá sa nechce len úzko zamerať na výstavnú či komerčnú činnosť, by mali byť doplnkové aktivity, ktoré integrujú viaceré druhy kultúrnych podujatí. Pritom je takmer jedno, čo je v koncepcii prvoradé: koncerty, kino, či kvalitný lektorský program; všetky tieto veci by mali napomôcť hlavnému cieľu, a to premeniť galériu z jednostranne špecializovanej inštitúcie na živé a moderné spoločenské centrum. V rámci svojich možností ma podobné ambície aj Galéria Jána Koniarka, pričom časť z nich sa už darí dlhodobo úspešne realizovať. Ako dobré spojenie sa ukázala kombinácia priestorov Kopplovho kaštiela a synagógy s Trnavským JAZZykom či Záhradnými slávnosťami, dlhšie fungujú predstavenia v rámci multimediálneho festivalu Multiplace, podarilo sa rozbehnúť malý filmový klub pre študentov, prebiehajú edukačné aktivity pre deti rôznych vekových skupín a.i.

Na nepravidelnej báze sa konajú aj prezentácie a diskusie s rôznymi osobnosťami kultúrneho života, kde, prirodzene, prevažujú najmä slovenskí umelci. V tomto roku si

video prezentáciu vyskúšal profesor Peter Rónai, o japonskom performance referovala mladá výtvarníčka Jana Kapelová, diskutovalo sa aj v rámci Multiplace-u. Počas minulého týždňa mali žiaci trnavských škôl možnosť debatovať s umelkyňou Majou Poláčkovou v rámci jej aktuálnej výstavy Rozmarné cesty. A práve tu vidíme priestor na ďalšie rozšírenie galerijných aktivít a možnosť dať diskusiam a multimediálnym prezentáciám širší rozmer a pevnejšiu koncepciu. Zároveň chceme dať priestor aj iným zaujímavým osobnostiam z viacerých umeleckých smerov, napríklad spisovateľom či hudobníkmi. Pravidelné stretnutia by sa mali konať približne raz do mesiaca, čo inšpirovalo pomenovať podujatie termínom Počasie v galérii. Pre každý mesiac je charakteristická iná klíma, preto sa aj diskusie budú venovať vždy rozličnej problematike.

Už v novembri, v rámci „pokusného kola“, spúšťa galéria sériu tematických stretnutí, ktoré bude spájať osoba významného slovenského umelca, profesora Dezidera Tótha. V Kopplovom kaštieli prebehnú viaceré literárne večery, kde niekoľko postáv slovenskej kultúrnej scény bude prezentovať svoj názor na slovenské umenie z prelomu sedemdesiatych a osemdesiatych rokov. Súčasťou stretnutí bude aj premietanie filmu, audiovizuálne vsuvky a čítanie textov. Na akciách sa zúčastnia napríklad spisovatelia P. Vilikovský, V. Klimáček, D. Dušek, výtvarní kritici Z. Bartošová, Z. Rusinová a mnohí ďalší. Prvý decembrový týždeň plánuje galéria zrealizovať na Slovensku stále trochu netypickú umeleckú disciplínu – performance výtvarníka Józsefa Juhásza, ktorá bude tiež spojená s následnou diskusiou. Začiatkom nového roku by sa mohol podariť seminár pre nadšencov fotografie za prispenia výborných trnavských fotografov Blažeja Vitteka alebo Pavla Pechu.

Otázkou ostáva, či si verejnosť na podujatia tohto druhu zvykne a či sa podarí získať komunitu stálych návštevníkov, ktorí by časom sami mohli na základe pripomienok či želaní ovplyvňovať dramaturgiu večerov a výber hostí. Zo stretnutí by iste profitovali aj samotní umelci, pretože by ich mohli využiť nielen na prezentovanie svojej tvorby, ale aj na nevyhnutnú spätnú väzbu. A v neposlednom rade galéria, ktorá by tak dala nový impulz kultúrnemu životu v Trnave.

Michal MIRONOV

József Juhász: His Master's Voice

Synagoga – Centrum súčasného umenia, do 9. decembra 2007



Józsefa Juhásza pozná širšia umelecká verejnosť najmä ako performeru, no pole jeho pôsobenia je oveľa rozsiahlejšie ako by sa mohlo zdať; vystupuje tiež ako básnik, animátor, výtvarník a.i. Projekt His Master's Voice v trnavskej synagóge umožňuje nahliadnúť práve do jeho výtvarnej tvorby, hoci aj v nej Juhász rád prepája prvky z viacerých umení.

Symbolickým leitmotívom je notoricky známy obraz psíka Nipperu sústredene počúvajúceho fonograf, ktorý sa stal ochrannou známkou gramofónovej spoločnosti a svojím spôsobom aj symbolom istej epochy. V Juhászovom podaní príbeh psíka variuje ako jedna z jeho možných minulostí, ožíva vo svete, kde sa fantázii a hravosti nekladú žiadne medze. Zaujímavá kolekcia obrazov a objektov je zakomponovaná do zložitých audiovizuálnych inštalácií, ktorých

plnohodnotnou súčasťou môže byť aj autičko na ovládanie alebo šijací stroj. Autor rád experimentuje práve s funkčnými objektmi, ktoré pôvodne slúžili inému účelu. Šikovne a rafinovane preorientované iným smerom fungujú v novej úlohe s takou ľahkosťou, že divák takmer okamžite stráca vžitú predsudky a prijíma autorovu intelektuálnu hru. Na prvý pohľad síce všetko vyzerá ako má byť, no po chvíli je jasné, že každý jednotlivý detail ide za rámec bežného sveta: gramofóny majú hybridný pohon, platne neprehráva výlučne ihla a rám dokáže aj viac, ako len fixovať obraz.

Umelcova záľuba v starožitnostiach (gramofóny, platne, šijacie stroje) by takmer navodzovala atmosféru nostalgie, keby neboli súčasťou moderných výtvarných prepojení a metafor. Vďaka citlivým a premysleným zásahom však muzeálna hodnota artefaktov rozhodne neprevyšuje ich umelecký rámec, ale naopak, oba faktory koexistujú v súlade a vytvárajú tak nový, jedinečný celok. Bez zbytočného šokovania či výstredností sa autorovi darí zdanlivo jednoduchá vec: známe asociácie a predmety zrazu vnímame tak, ako sme ich ešte nepoznali.

Michal MIRONOV

József Juhász (* 1963, Kamenín)

■ Básnik – prešiel od básní písaných voľným veršom k vizuálnej poézii, počítačovej grafike, akčnej poézii až po asambláž s použitím tlačiarenských štočkov.

■ Organizátor – založil Štúdio érté, ktoré organizovalo Festival experimentálneho umenia / od 1992 Transart Communication.

■ Performer – svojimi akciami reflektuje aktuálnu spoločenskú situáciu, tradície krajiny v ktorej vystupuje, mentalitu ľudí a ich schopnosť stať sa účastníkmi akcie.

■ Tvorí a žije v Nových Zámkoch.

Ako začali veriaci postávať pred kostolmi

Keď som v päťdesiatom druhom roku minulého storočia začal chodiť do základnej školy, na začiatku vyučovania sme s učiteľkou zaspievali Pieseň práce a vzápätí sme sa pomodlili Otče náš a Zdravas Mária. Potom v marci 1953 zomrel Stalin. Nezaspievali sme Pieseň práce, ani nám nikto neprikázal, aby sme sa s vďakou pomodlili. V trnavskej Hudoobnej škole sa museli učitelia, vrátane riaditeľky Rozálie Arnoldovej, 24 hodín denne striedať na strážu pri buste Stalina v pozore so samopalmi v rukách. V bývalej ČSR to bol celoplošný jav. Starú vieru v Boha musela v novej spoločnosti budujúcej socializmus nahradiť viera nová, pokroková, marxisticko-leninsko-stalinsko-gottwaldovská.

Neviem ako inde, ale náboženstvo sa na našej škole učilo ešte pár rokov po tom, napriek tomu, že v tých časoch už veľa našich kňazov ťažilo urán v Jáchymove, dreli ako vojaci v Pomocných technických práporoch (PTP), alebo sedeli vo väzniciach. Niektorí mladí, ale i starší učitelia, ktorí na novú „vieru“ konvertovali, nás začali učiť, že Boha niet a všetko pochádza z matérie.

Súčasne nás do inotajov náboženstva zasvecoval starý františkán Obrokta, ktorý chodil do našej školy „Pod Rádio“ (budova na dnešnej Rázusovej ulici medzi Knižnicou J. Fándlyho a bývalým kinom Sloboda – predtým sa volalo Rádio), v čiernej ošúchanej a umastenej sutane, s neodmysliteľnou cigarou v ústach. Či sme vyvádzali alebo nie, mlátil nás ako žito. V tých časoch to nebolo nič neobvyklé. Dostali sme jeden výprask od učiteľa a doma nás čakal druhý od rodičov, keď sa pozreli do žiackej knižky. Raz som mal v nej od učiteľa telesnej a výtvarnej výchovy Kráľa, ktorého sme prezývali Fico, poznámku: Cez hodinu matematiky cvičil box...

Františkán Obrokta bol však spravodlivý a postupne nás, samozrejme, okrem dievčat, vytíkol všetkých. Po jednej z posledných veľkých bitiek zostal môj spolužiak Janko Jankech nevládne sedieť so zatvorenými očami a ovisnutou hlávkou na stoličke medzi tabulou a nami. Obrokta sa zľakol a rýchlo poslal naše spolužiačky Helenu Fíbovú a Evu Kanisovú kúpiť veľké balíčky cukrikov. Janka, ktorý nejavil známky života, potom bohato obdaroval a tvrdil nám, že z neho bude určite „katachéta“. Keď už mal Janko cukríky strčené pod pazuchami a Obrokta bol k nemu otočený chrbtom, mrkol na nás a zaškeril sa v strašidelnej grimase. Nasledoval hurónsky rehot a ďalšia bitka. Pre tieto momenty sme sa na hodiny náboženstva neuveriteľne tešili.

Súdruhom sa nepáčilo, že marxistické mlyny nemelú vieru dosť rýchlo, a tak predmet náboženstvo zrazu zo dňa na týždeň z našej školy zmizol i s Obroktom. Na začiatku vyučovania sme sa už nemodlili. Iba sme spievali Pieseň práce. Nestačilo. Učitelia hudobnej výchovy dostali za úlohu naučiť nás spievať aj Internacionálu, a tak vyplniť čas, ktorý sme predtým venovali modleniu.

Čas letel. Vo februári 1971 som vystupoval v bývalom ZSSR s koncertným programom Show sedem strieborných. Vo Frunze (po rozpade ZSSR mesto premenovali na Baškeg), sme sa pri prehliadke mesta pozreli aj na veľký cintorín. Nad hrobmi boli kliecky ako pre vtáky a na klieckach väčšinou polmesiac. Na niektorých boli však okrem polmesiaca aj červené hviezdy. Pýtal som sa našej sprievodkyne, čo to znamená. Moskovčanka Anna Abeleva mi povedala, že kliecky sú nad hrobmi preto, aby duša mŕtveho neuletela. Polmesiac nad klieckou znamená, že mŕtvy bol moslim a červená hviezda, že bol zároveň aj komunista. Keď je červená hviezda nad klieckou vyššie ako polmesiac, znamená to, že bol väčší komunista ako moslim. Pri tej príležitosti som si spomenul na hlavné mesto tatárskej republiky Kazaň, ktorú pred vyše päťsto rokmi dobyl cár Ivan Hrozný. Ten dal zasa tesne vedľa tatárskej mešity postaviť pravoslávnu cerkev, ktorá mala len o chlp vyššiu vežu ako mešita. Znamenalo to, že obe vierovyznania sú si rovné, len pravoslávne bude o chlp rovnejšie. Samozrejme, že som si spomenul aj na modlenie a spievanie Piesne práce pred začiatkom vyučovania. Pochopil som, že ak sa do toho nezamiešajú ideológovia, v praxi môžu vedľa seba bez problému existovať zdanlivo nezmieriteľné protiklady ako napríklad aj môj bigl Bado a kocúr Bonifác. Všetko závisí len od ich pánov.

Písal sa rok 1972 a ja som sa rozhodol, že sa ožením. Vznikol však „malý problém“. Bol som učiteľ a učitelia, riadiaci pracovníci a komunisti, nielenže mali zakázané cirkevné sobáše, ale aj chodiť do kostola. Stranícki funkcionári v Trnave, aby zviditeľnili vetry zmeny, sa radi prezentovali sobášmi pri pomníku Sovietskej armády a verili, že im to pomôže v kariére.

Moja svadba sa nezačala najlepšie. Keď som prišiel k neveste Oľge do Bolerázu, tváril som sa, že chcem utiecť. Zavalitá sesternica Mariena z Čiech, ktorá asi mala s útekmi chlapov zlé skúsenosti, ma drapla skôr, než som stihol preskočiť plot. Keď ma ťahala z platu dolu, zostal jej v rukách rukáv z môjho nového obleku. Narýchlo ho prišli a šli sme so sprievodom na miestny národný výbor (MNV). Samozrejme, že hrala muzika Ervína Kovalčíka, poľovníci pri kostole strieľali a pár ľudí padlo. Na MNV nás sobášil sám predseda. Stáli sme pred ním a malý žiačik recitoval básničku. Mal som lennonky – okuliare bez skiel a cez rám som si pošúchal oko. Žiačik začal plakať, svadobčania sa rozrehotali a predseda MNV chcel dať „vyklidit sál“. Nakoniec nás predseda zosobášil. Odfrčali sme fotografiu do Trnavy a potom do trnavského domu na ilegálny cirkevný sobáš.

Svedkami nám boli profesor Anton Hajmássy a atlét Marián Peciar. V kostole bol s nami aj vedúci odbytu jedného z najväčších trnavských závodov. Páčilo sa mu, že som sa zosobášil v kostole, ale bol na mňa nasrdený, že som to urobil tajne, akoby som sa za

to hanbil. Vysvetlil som, že ak by som mal verejný cirkevný sobáš, zobrali by mi titul, nesmel by som učiť a päť rokov štúdia by bolo v keli. Oponoval, že on je vedúci zásobovania, do kostola chodí v Trnave a neskrýva to. Na moju otázku, či s tým nemá problémy, sa mu zrosili oči:

„Či nemám s tým problémy??? Ja mám s tým obrovské problémy!“ Rozhovoril sa o vedúcom straníckej skupiny, ktorý mu stále vyčíta, že ako riadiaci pracovník mal byť už dávno v komunistickej strane, mal by byť vzorom pre mládež, spolupracovníkov, a kostolu sa vyhýbať ako čert krížu. A že ak by mali za neho adekvátnu náhradu, tak ho vykopnú až do! Potom sa rozreval.

Vedúceho zásobovania som opäť stretol na jeseň toho istého roku. Zašli sme na pivo. Bol úplne hotový a vravel, že sa to v práci už nedá vydržať. Že vedúci straníckej skupiny mu každý pondelok na politickej desaťminútovke vykričí, v ktorom kostole včera bol a o koľkej. Že už mu aj z platu strhol. Vraj teraz robí veľký nábor do komunistickej strany, lebo po previerkach v rokoch 1971 a 1972 muselo veľa reformných komunistov z roku 1968 zo strany odísť. Nábor robí nasledovne: Keď hocikoho stretne vo fabrike, samozrejme, okrem vedúceho odbytu, pýta sa, či dotýčny vie, kedy sa narodil V. I. Lenin. Každý z opýtaných mu doteraz odpovedal, že nevie.

„No predsa 22. apríla 1870!“, povie s úsmevom vedúci straníckej skupiny a doloží: „Tak, teraz to už vieš a si prijatý do strany!“

Konečne sme sa od srdca zasmiali. Potom som mu povedal, že je už dosť starý na to, aby takto ohrozoval existenciu svojej rodiny, a že staré rímske príslovie hovorí: „Est modus in rebus“, čo znamená, že na všetko jestvuje spôsob, každý problém má riešenie. Existuje veľa straníkov a i nestraníkov, ktorí chodia do kostolov tajne a majú pokoj doma i v zamestnaní.

„To sa mám zamaskovať ako Fantomas?“, vyhrkol na mňa.

„Netreba sa maskovať, ale treba ísť do kostola niekde na dedinu, niekde, kde ťa nepoznajú.“ Potom som mu rozprával, ako som v priebehu novembrového cirkevného sviatku Novény ku cti Trnavskej Panny Márie videl na Jilemnického ulici (terajšia Štefánikova) oproti Jezuitskému kostolu o strom opretého jedného známeho trnavského príslušníka Zboru národnej bezpečnosti oblečeného v civile, ktorý mal v ľavej ruke zápisníček, v pravej pero, pozeral spoza stromu na ľudí, ktorí prichádzali do kostola a občas si niečo napísal. Bol desaťkrát širší ako stromček a nenápadný ako metrové zhnité lajno. Takže do kostola v Trnave som vedúcemu odbytu chodiť neodporučil.

Upozornil som ho ešte na skutočnosť, že jeden môj kamarát, straník z oblasti kultúry, ma varoval, že kostoly mesta a trnavského regiónu obchádza na športovom bicykli vytrénovaný profesor ateizmu na Večernej univerzite marxizmu – leninizmu (VUML), zúčastňuje sa bohoslužieb, podáva o tom správy na okresný výbor komunistickej strany a informuje o tom aj na rôznych straníckych schôdzach. Vraj si so sebou na cesty nosí i legálne držanú pištoľ značky ČZ, ak by ho náhodou veriaci v kostole odhalili. Aj jeho športová činnosť oslovila súdruhov, a tak dostal stranícku úlohu založiť pri jednom veľkom trnavskom podniku cyklistický oddiel. Profesor ateizmu stranícku úlohu splnil a neskôr pri masážach svojich zverencov a zvereniek zistil, že ho pán Boh obdaril spôsobilosťou liečiť ľudí dotýkaním svojich rúk. „Ak zbadáš v okolí kostola vyšportovaného cyklistu s vydutinou pod pazuchou, tak choď do iného,“ dal som vedúcemu ďalšiu radu.

„No čo!“, odpovedal. „Tak sadnem do auta a pôjdem, povedzme, do Trstína. Tam ma nikto nepozná.“

S úsmevom som mu povedal, že to je jedna z najhorších možností. Že mám jedného kamaráta učiteľa, ktorý robí na okresnom národnom výbore inšpektora kultúry, a do

strany vstúpil iba preto, lebo pracovník vo vedúcej funkcii musel byť straník. Tomu od-fotili MB 105 s dobre viditeľným evidenčným číslom na parkovisku neďaleko trstínského kostola práve cez Svätú omšu. Keď ho predvolali na okresný výbor strany, dušoval sa, že on v kostole nebol, že má chatu v Hornom Rasochove neďaleko Trstína, a že si šiel len na-kúpiť. Súdruhovia si to overili. Skutočne tam chatu mal, a to ho zachránilo.

„Takže na auto zabudni.“

„Tak čo mám potom, preboha, robiť?“, spýtal sa zničene.

Chvíľu som ho nechal dusiť vo vlastnej šťave a potom mu pomaly s úsmevom povedal: „Ideme na juh.“

„To mám chodiť na Maďary?“, rozčúľil sa. Ja neviem maďarsky. Ubezpečil som ho, že sú tam aj slovenské dedinky, kde ho nik nespozná, nik sa nebude o neho zaujímať a nemusí tam jazdiť ani autom. Vlakom sa do Gáňa, slovenskej dedinky medzi Sereďou a Galantou, dovezie za pár korún. Zo železničnej stanice sa ku kostolu dostane za 20 minút a ešte si môže dať v šenku poldecu s pivom alebo víno.

Do Gáňa sme vycestovali raz v nedeľu. Cestou som spomínal na detstvo, keď som do Gáňa k rodine chodieval na prázdniny a na hody. Na stanici sme vystúpili. Šiel som navštíviť tetku Anulu a sesternicu Soňu do typického dedinského domčeka z južného Slovenska, kde som v detstve cez prázdniny prežíval krásne chvíle medzi kozami a obrovskými rajčinami.

Samozrejme, vedúci odbytu šiel medzitým na omšu do kostola. Po niekoľkých hodinách som sa s mojím priateľom stretol na gáňskej železničnej stanici. Bol ako zmyslov zbavený. Chvíľu sa smial, a potom zase plakal. Pýtal som sa ho, či je v poriadku... Rehnul sa, zaplakal, potom sa opäť začal rehliť a povedal, že keď kráčal do kostola, práve z neho vychádzal svadobný sprievod. „A čo?“, spýtal som sa. „No, nevesta bola dcéra toho vedúceho straníckej skupiny čo ma roky dusil. On sa objavil hneď za ňou...“

Marián MRVA

P.S. Po novembrovom prevrate sa kopec Pomocných strážnikov verejnej bezpečnosti (PSVB), eštebákov, straníkov a nestraníkov, stručne povedané, udavačov, otočil ako blázon o 180 stupňov a konvertoval na rôzne lukratívne „viery“ nového spoločenského zriadenia. Objavil sa problém s kapacitami miest v kostoloch. Nie jeden, ale mnohí veriaci stoja počas bohoslužieb pred kostolmi, pod stromami i za nimi...

Hodinovka prvý raz Memoriálom Pavla Minicha ATP Challenger Trophy 2007 v Trnave za účasti tenistov z 15 štátov

■ **DO DRUHEJ POLSTOVKY** – Trnavská hodinovka, najstaršia na Slovensku, sa bežala už 51. raz. Jej premiéra bola na programe 10. novembra 1977, to 28-členné pole ešte krúžilo po škvarovej dráhe atletického štadióna vtedajšej Pedagogickej fakulty UK na sídlisku Prednádražie. Viacero sezón vypísali v „malom Ríme“ jarné, letné i jesenné vydanie šesťdesiatminútového behu. Teraz sa Trnavská hodinovka prvý raz bežala ako Memoriál Pavla Minicha – na uctenie si pamiatky bývalého úspešného trnavského maratónca, biatlonistu a šachistu, ktorý zomrel v januári 2007 vo veku 75 rokov. Na conipurovej dráhe Mestského atletického štadióna Antona Hajmássyho v Trnave za pekného slnečného počasia absolvoval hodinovku 44-členný pelotón z celého Slovenska. Maratónky obuli aj traja aktívni účastníci ouvertúry spred tridsiatich rokov: Jozef

Sloboda (Trnava), Jaroslav Sládek (Bratislava) a Jozef Rendek (Dolná Krupá). Prices-tovali vytrvalci od Bratislavy až po Michalovce. Tradičné atletické podujatie zorganizovala Kalokagatia – CVC, spolu s AŠK Slávia a mestskou samosprávou. Medzi mužmi zvíťazil Ján Holiga (Klub bežeckého lyžovania ŠKP Martin) výkonom 16 797 m. Druhý skončil Michal Valkovič (Pyxida club Čierne Kľačany) 16 264 m a tretiu priečku obsadil Ľuboš Ferenc (Fešák team Trnava) 15 798 m. Zo žien získala piedestál Michaela Klimová, 12 315 m, pred Zdenou Trulíkovou (obe AŠK Slávia Trnava) 12 196 m a Katarínou Mockovou (Bratislava) 11 558 m. Najrýchlejší v sprievodnom behu mládeže na 12 minút (31 štartujúcich) – ziačto: Pavol Tollarovič (ZŠ Ružindol) 2 956 m a Dominika Dérerová (ZŠ Borský Svätý Jur) 2 684 m, dorastenci: Ivan Šimovič (Stredná zdravotnícka škola Trnava) 3 273 m.

■ **FINÁLE DVOJHRY ČESKOU ZÁLEŽITOSŤOU** – Na tenisových dvorcoch Slávie Trnava (antuka) sa hral koncom septembra kvalitne obsadený ATP Challenger Trophy 2007. Bol dotovaný sumou 50 000 USD, v tomto roku druhou najvyššou na Slovensku. Zúčastnili sa ho aktéri z pätnástich krajín: Argentíny, Austrálie, Česka, Francúzska, Grécka, Japonska, Maďarska, Nemecka, Poľska, Rakúska, Slovinska, Srbska, Španielska, USA a Slovenska. Finále dvojhry sa stalo českou záležitosťou. V obojstranne korektnej konfrontácii zvíťazil 28-ročný Jan Hernych (turnajová sedmička, tréner Jiří Hřebec) nad Tomášom Zíbom (turnajová päťka) 6:3, 3:6, 6:4. Ťažšiu sériu musel absolvovať Hernych. Na jeho rakete predtým zostali slovenskí daviscupoví reprezentanti Ivo Klec, Michal Mertiniák, krajan Jan Vacek a turnajová jednotka, Austráľčan poľského pôvodu Peter Luczak (91. v rebríčku ATP). Hernych predtým vyhral dva turnaje tejto kategórie (Praha 2004, 2005), raz vo finále ťahal za kratší koniec (holandský Hertogenbosch, 2006). Štvorhra sa stala korisťou slovenského páru Filip Poláček – Igor Zelenay. V záverečnom vystúpení naša dvojica oskalpovala tandem Diego Junqueira (Arg.) – Ruben Ramirez Hidalgo (Špan.) 6:1, 6:4. „Vlani sa tento turnaj, s polovičnou dotáciou ako trnavský, hral v Stupave. V Trnave sme našli veľmi dobré podmienky. Som presvedčený, že budúci rok sem pritiahneme ešte väčšie tenisové esá,“ neskrýval spokojnosť riaditeľ podujatia Roman Šmotlák. Z TC Slávia Trnava mala šancu zahrať si v ATP Challenger Trophy 2007 na domácich dvorcoch talentovaná štvorica Matúš Béréš (vo štvorhre sa mu dostalo vysokej cti, byť partnerom daviscupového reprezen-



TC Slávia Trnava je jediným klubom s dvoma zlatými medailami z tohtoročných majstrovstiev Slovenska mládežníckych družstiev. Tituly získali mladšie žiačky a dorastenci.

Foto: archív TC Slávia

tanta Michala Mertiňáka), Miloslav Doležal, Matej Maček a Igor Wachter. Posledné úspechy trnavského tenisu stoja za povšimnutie. Muži Slávie postúpili do extraligy (Tomáš Boleman, Richard Nebyla, Igor Wachter, Tomáš Bohunický, Richard Stano, Juraj Jančovič, Martin Hains, Matúš Béreš). Prvý raz mal tento klub štvornásobné zastúpenie v majstrovstvách SR mládežníckych družstiev. Zlaté medaily získali mladšie žiačky (Tatiana Bachárová, Linda Hercegová, Pavla Frišová, Sarah Mária Juráková, Natália Leskovská, Sandra Jamrichová; kapitánka Eva Šestáková) a dorastenci (Matúš Béreš, Igor Wachter, Miroslav Dorčiak, Miloslav Doležal, Filip Vittek; kapitán Juraj Jančovič). Starší žiaci obohatili klubovú vitrínu striebornými medailami (Filip Vittek, Matej Urban, Erik Opálek, Michal Lukačovič, Michal Maco, Boris Hirner; kapitán Richard Nebyla). Na siedmej pozícii skončili staršie žiačky (Petra Horáková, Alica Repčíková, Silvia Krištofovičová, Petra Lančaričová, Karin Tománková; kapitánka Ludmila Cervanová). Podľa slov predsedu predstavenstva trnavského TC Slávia a. s., Mgr. Igora Jamricha, koncom septembra 2008 by radi ešte zvýšili dotáciu challengerového turnaja Na rybníku. Trnava totiž oslávi 770. výročie udelenia výsad slobodného kráľovského mesta, najstaršieho na Slovensku. Ich tenisový festival by mal patriť medzi vrcholné podujatia bohatého športového kalendára v Roku mesta Trnava.

■ **ŠTÍT MESTA A TRNAVSKÉ MEMORIÁLY** – Petra Mráziková (ŠAK SPŠ Trnava) sa stala víťazkou 34. ročníka Štítu mesta Trnava v behu žien na 1 500 m na dráhe časom 4:45,39 min. Trnavské memoriály boli spomienkou na štyri osobnosti kráľovnej športov. Vrháčsky štvorboj – muži (Memoriál Mikuláša Čordáša): 1. Marcel Lomnický (ŠOG Nitra) 3 009 bodov, 2. Martin Kliment (Mostáreň Brezno) 2 700, 3. Marián Bokor (VŠC Dukla Banská Bystrica) 2 586; ženy (Memoriál Radky Charfreitagovej): 1. Ivona Tomanová (Slávia Trnava) 2 159 bodov, 2. Nikola Lomnická (ŠOG Nitra) 1 930, 3. Martina Obalová (Slávia) 1 785. Skok do diaľky – muži (Memoriál Antona Hajmássyho): 1. Richard Horváth (Slávia) 614 cm; ženy (Memoriál Jána Butka): 1. Terézia Bilčíková (Slávia) 475 cm.

■ **VENUJME VIAC ČASU NAŠIM DEŤOM** – V Bratislave na Hviezdoslavovom námestí sa skončilo 7. októbra vyše dvojtýždňové putovanie cykloturistickej štafety naprieč Slovenskom. Bola zameraná na spropagovanie projektu pod názvom Venujme viac času našim deťom. Podporu našla aj u predstaviteľov trnavského mestského magistrátu. Pešia zóna pred radnicou, cieľ prvej etapy, ožila po príchode skupiny bratislavských cyklistov. Pred Trnavou sa k nej pridali členovia domáceho CK Generali, na čele s dvojicu Marián Hlbocký – Ladislav Duboš starší. Spolu s hlavnou organizátorkou z Linky detskej istoty pri Slovenskom výbore UNICEF-u, Ing. Evou Dzurindovou, sa im prihovril vedúci Kancelárie primátora mesta Ing. Pavol Tomašovič. Pestré kultúrne pásmo pre nich prichystalo centrum voľného času Kalokagatia a ďalšie školy v pôsobnosti mesta. Program odštartoval Sláviček, úspešný zbor zo ZŠ na Vančurovej. Nemenej sa páčil diskotanec Moniky Jamrichovej (ZŠ, Ulica A. Kubinu), či spevácke sóla vychádzajúcich hviezdíčiek zo ZUŠ. Divákov postupne zaujalo trio Simona Hájičková, Andrea Garaiová, Mária Stanková. Svojej povesti nič nezostali dlžní členovia skupiny „breakdance“ a po nich vyšli na pódium roztlieskavačky pod taktovkou Mirky Hollej. Malí i väčší odvážlivci sa medzitým zapojili do maľovania spoločného výtvoru na tému Rodičia a deti. Každý z návštevníkov mal v podpisovej knihe možnosť stotožniť sa s myšlienkou kampane. O deň neskôr prebrali štafetu členovia Malokarpatského cykloklubu Trnava, známeho najmä organizovaním desiatich kapitol cyklistickej Karpaty Tour. Pod vedením Igora Naništu priniesli štafetové posolstvo do Piešťan.

■ **OLYMPIÁDA MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH** – Občianske združenie STROM pri Domove sociálnych služieb v Trnave pripravilo mestskú športovú olympiádu pre mentálne postihnutých klientov a žiakov špeciálnych škôl. Dievčatá a chlapci zo štyroch inštitúcií strávili príjemný deň v priestoroch centra voľného času Kalokagatia. Hlavnou súťažou bolo súperenie 12-členných miešaných družstiev v rôznych disciplínach. Okrem pedagógov pomohli pri technickej realizácii študentky Pedagogickej a sociálnej akadémie bl. Laury. Každý aktívny účastník si okrem vecných cien (venovalo ich Mesto Trnava) odniesol vkusný diplom s mottom: Nie je dôležité zvíťaziť, ale zúčastniť sa!

■ **DVE ATLETICKÉ JUBILEÁ** – Usporiadajúca Združená SPŠ Trnava vyhrala 20. ročník Stredoškolského pohára v atletike družstiev. Jubilejné preteky boli zároveň Memorálom Františka Gažu, bývalého pedagóga strojníckej priemyslovky a všestranného trénerského odborníka. Ďalšie poradie: SPŠ stavebná, Stredná zdravotnícka škola, Športové gymnázium, Gymnázium Angely Merici, Toldi Nagykörös (Maďarsko). Absolventi trnavskej strojníckej priemyslovky štartovali mimo poradia (za víťaznou zostavou zaostali iba o 1,5 bodu). Ďalším jubileom bol 15. ročník Trnavských viacbojov za účasti 21 atlétov. Žiaden z nich neodstúpil predčasne zo súťaže. Pri neúčasti Branislava Puváka, obhajcu minuloročného prvenstva v desaťboji mužov, získal piedestál v tejto kráľovskej disciplíne jeho kolega z domáceho Školského atletického klubu SPŠ, Andrej Sobota, súčtom 4 794 bodov. Reprezentačný tréner Eduard Čordáš priviedol na štart i ďalšiu svoju zverenku, slovenskú rekordérku na 400 m cez prekážky Miriam Karperovú – Hrdličkovú (AŠK Slávia Trnava). Majsterka SR v sedemboji spred šiestich rokov získala primát aj teraz, súčtom 4 594 bodov (druhý najlepší ženský výkon roka slovenskej sedembojárky). Medzi dorastenkami triumfovala Bibiana Černá (AK Bojničky), od septembra študentka trnavského Športového gymnázia na Ulici Jána Bottu. Desaťboj juniorov vyhral Juraj Schir a osemboj dorastencov Marián Hammel (obaja Slávia).

■ **BEJZBALISTI PO ROKU OPĚT MAJSTROVSKÍ** – Športová Trnava zaregistrovala v závere septembra návrat bejzbalistov TJ STU Angels na majstrovský piedestál. Stalo sa tak po ročnej prestávke. Vo finále extraligy si poradili s bratislavským BK Apollo. „Najskôr sme sa dva razy tešili po dueloch v hlavnom meste (9:7, 6:5). Tretí zápas pred vlastnými priaznivcami však náš kolektív prehral 9:10. Definitíva prišla nasledujúci deň. Finálovú drámu sme priklincovali opäť v Trnave, tentoraz víťazstvom 4:1,“ priblížil úspešnú sériu play off domáci bejzbalový zanietenec Roman Holekši. Podľa jeho slov, v závere chytil druhý dych nahadzovač Tomáš Biskorovajný, no pochvalu si zaslúži celý mladý káder z Prednádražia.

■ **MALOKARPATSKÝ MARATÓN** – Tomasz Chawawko, 33-ročný poľský atlét, je štvrtým bežcom od našich severných susedov (po Tadeuszovi Dziekonskom, rekordérovi Edwardovi Rydzewskom a Januszovi Zajacovi), ktorý vyhral Malokarpatský maratón v Trnave, štvrtý najstarší na Slovensku. Čestným štartérom 33. ročníka MKM, za účasti 53-členného poľa z ČR, Poľska a SR, bol primátor mesta Trnavy Ing. Štefan Bošňák. „V peknom, slnečnom počasí nám komplikoval situáciu ostrý protivietor. Členitá lesná trať v okolí obrátky pri obci Lošonec nás však potešila idylickou jesennou scenériou,“ povedal víťaz. Poradie: 1. Chawawko (2:37:55 h), 2. Ján Moravec (ŠKP Skalica, 2:38:26) – obhajca minuloročného prvenstva, 3. Peter Portášik (AŠK Grafobal Skalica, 2:45:23) – štvornásobný víťaz MKM, 4. Ľuboš Ferenc (Fešák team Trnava, nový osobný rekord 2:48:56) – majster mesta Trnavy. Poradie ďalších Trnavčanov: 12. Tomáš Kopčík (3:

08:37), 16. Peter Vyhnička (3:21:13), 18. Peter Chnápko (3:22:26), 19. Jaromír Szeliga (3:26:02), 22. Milan Vago (3:29:12) – jeho 100. maratón bez jediného vzdania sa, 24. Martin Baláž (3:32:57), 30. Cyril Bohunický (3:37:52), 33. Jozef Bílik (3:43:23), 49. Ľuboš Školek (4:39:59), 52. Matej Pašák (5:07:15). „Práve v maratónskom behu na okruhu pod Malými Karpatmi som mal premiéru presne pred dvadsiatimi rokmi. Ani nedávna operácia kolena ma neodradila od naplnenia túžobnej méty,“ tlmočil svoje prvé pocity v cieľi 46-ročný člen domácej TJ STU M. Vago. Ceny odovzdával prodekan usporiadajúcej MtF STU prof. Peter Grgač, spolu s vedúcim katedry telesnej výchovy a športu doc. Mariánom Mericom. Slovenský rekordér v počte odbehnutých maratónov, 60-ročný Žilinčan Alexander Simon, pokoril na okruhu v okolí Trnavy už svoj 453. klasický maratón (3:52:18 h)! Deň predtým absolvoval 42 195 m v Kroměříži (3:53:16 h). Súčasťou sviatočného predpoludnia v nedeľu 14. 10. na trnavskom sídlisku Prednádražie bol aj Malokarpatský juniormaratón. Najviac talentov sa stretlo v behu žiakov na 1500 m. Prvenstvo si odniesol Pavol Tollarovič (ZŠ Ružindol).

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Novembrové pozvánky na športové podujatia

Po ročnej prestávke opäť O pohár veľvyslanca Srbska v halovom futbale

■ **SILÁCI DO HVIEZDY** – Slovenská amatérska federácia silového trojboja pripravuje na 9. – 11. novembra zaujímavé podujatie v trnavskom kine Hviezda. Rozdávať sa tu budú body do mužských i ženských tabuliek Svetového pohára v silovom trojboji a tlaku na lavičke. Podľa slov Rudolfa Sisku, po piatkovom slávnostnom otvorení sa začne naplno súťažiť o 9.30 h. V sobotu a nedeľu pokračuje program od deviatej do pätnástej hodiny.

■ **POHÁR SRBSKÉHO VEĽVYSLANCA** – Mestská športová hala privíta v sobotu 17. novembra o 8.30 h účastníkov nevšedného medzinárodného sviatku telesnej kultúry. O pohár veľvyslanca Srbskej republiky v SR budú štvrtý raz súperiť výkonnostní i rekreační futbalisti. Pôjde o obyvateľov bývalej Juhoslávie, ktorí žijú na Slovensku. Zostavy doplnia ich kamaráti a sympatizanti. Do Trnavy pricestujú družstvá Banskej Bystrice, Bratislavy, Košíc, Nitry, Trenčína a prirodzene nemôže chýbať ani domáci tím. Spoza hraníc uvidia diváci výber Viedne. Osmičku by malo doplniť Ministerstvo obrany SR. V exhibičnom stretnutí sa predstaví futbalový celok diplomatov, pôsobiacich na Slovensku. Organizačný štáb vedie Stane Ribič, zakladateľ turnaja a neinvestičného fondu Prameň nádeje. Spolupracujú členovia Združenia srbsko-slovenského priateľstva Svetozara Miletiča. O technickej realizácii podujatia v MŠH na Rybníkovej sa hovorilo aj pri októbrovej návšteve nového srbského veľvyslanca Danka Prokiča u primátora mesta Štefana Bošnáka.

■ **BEH PRIATEĽSTVA** – Už 37. ročník tradičného jesenného krosu pripravuje na poslednú novembrovú sobotu trnavské centrum voľného času Kalokagatia, spolu s mestským magistrátom a atlétmi Slávie. Stane sa tak na asfaltových a krosových tratiach mestského športového areálu Na rybníku. Po otvorení pretekov o desiatej hodine sa postupne zoradia na štartovej čiare všetky vekové kategórie, počnúc prípravkou a končiac mužmi nad 60 rokov (pobežia od 630 po 6 000 m). Beh priateľstva 2007 je

určený pre každého záujemcu, bez rozdielu veku a výkonnosti. Toto atletické podujatie vzniklo v decembri 1970. Založili ho poslucháči vtedajšej Pedagogickej fakulty UK na trnavskom Prednádraží. Po dvadsiatich dejstvách prišla ročná odmlka. A s ňou prestávanie pretekov do areálu Slávie. Tam sa bude súperiť i teraz, 24. novembra. V rozhodcovskom zbere uvidíme aj víťazku ouvertúry zo sedemdesiateho roku, v tom čase zverenku A. Hajmássyho, slávistku Ľudmilu Hlaváčkovú – Lovečkovú. Neobídme ani meno najrýchlejšieho muža z 1. ročníka, piešťanského maratónca Antona Javorku.

■ **KOLEKTÍVNE ŠPORTY** – Priaznivci najvyššej futbalovej súťaže tento mesiac môžu vidieť spartakovcov vo dvoch domácich meraniach síl. Zverenci zlatého olympionika z Moskvy 1980, moravského kouča Josefa Mazuru, privítajú na Mestskom futbalovom štadióne Antona Malatinského susedov zo Senca (sobota 10. 11. o 17.30 h) a o dva týždne neskôr k nám prídu Trenčania (24. 11. o 17.30 h). Na mužov HK Trnava čakajú v novembri štyri prvotigové vystúpenia pod strechou Mestského zimného štadióna s tradičným začiatkom o 17.30 h. Domácich hokejistov preveria v piatok 2. 11. partneri z Trebišova, v utorok 13. 11. si „gladiátori“ Svatopluka Kosíka skrížia športové zbrane so Seničanmi, o týždeň neskôr (20. 11.) budú hostiť HKm Detva a posledný novembrový piatok (30. 11.) hodlajú naplno bodovať v dueli s HK-21 SM Ružomberok. Extraligoví futsalisti ŠK Mima Divus Trnava hrajú doma o majstrovské body vždy v piatok o 19.00 h: tím Mareka Ondrejku na palubovke v Hrnčiarovciach nad Parnou 9. 11. privíta Seničanov, 30. 11. pricestuje k nim bratislavský klub Barabéri. Milovníci celuloidovej loptičky môžu sledovať dvojzápas ženskej extraligy v telocvični Základnej školy na Spartakovskej (sídliisko Družba) v sobotu 3. novembra. Domáci Klub stolného tenisu Viktória, vedený Ivanom Pekom, bude mať za súperky východoslovenskú dvojicu Miňovce (10.00) – Valaliky (16.00). Napokon pozvánka pod deravé koše v telocvični Na rybníku. Prvotigové ženy Basketbalového klubu AŠK Slávia sa tešia v sobotu 10. 11. o 16.30 h na ŠBK Šamorín, 24. 11. v rovnakom čase sa stretnú s rezervou MBK Ružomberok a o deň neskôr (25. 11., 10.00 h) si kolektív Juraja Lukoviča zmeria sily s Piešťankami.

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Nefajčite, vymeňte cigaretu za jablko!

Kancelária Zdravé mesto Trnava a Centrum výchovnej a psychologickkej prevencie pri Pedagogicko-psychologickej poradni v Trnave pri príležitosti 21. novembra – NEFAJČIARSKÉHO DŇA pripravuje pre občanov aktivity zamerané na odvykanie od fajčenia.

VYMEŇTE CIGARETU ZA JABLKO – 21. novembra 2007 na Hlavnej ulici (pešia zóna). V priestoroch radnice na Hlavnej ulici 1 bude Regionálny úrad verejného zdravotníctva poskytovať v čase od 11.00 do 13.30 tieto služby:

- Individuálne poradenstvo zamerané na odvykanie od fajčenia s možnosťou analýzy vdychovaného vzduchu prístrojom MICRO CO (smokerlyzer),
- poskytnutie zdravotno-výchovných materiálov,
- výmenu jabĺčka za cigaretu.

V tento deň sa budú môcť občania mesta Trnava stretnúť s peer – aktivistami, žiakmi základných škôl v Trnave (V Jame, A. Kubinu a Atómová) a v Zavare, ktorí budú vymieňať cigarety za jabĺčka. Myslite na svoje zdravie!

Recepty zeleninových jedál z Dní zdravia

Jesenná tekvicová polievka

Potrebuje: asi 1 kg zrelej tekvice, maslo, cibufu, cesnak, zeleninový vývar, mletý ěumbier, bobkový list, citrónovú šřavu, mlieko, čierne korenie, soľ. Na ozdobenie môžeme použiť jogurt, pažitku, kôpor alebo petržlenovú vňať.

Tekvicu olúpeme, odstránime semená a dužinu pokrájame na kocky. Vo väčšom kastróle roztopíme maslo, vložíme kolieska cibule, pretlačený cesnak a osmažíme do mäkka. Vložíme tekvicu a miešame 2 – 3 minúty. Prilejeme vývar, pridáme soľ, korenie, ěumbier, citrónovú šřavu a bobkový list, na strednom ohni varíme do zmäknutia tekvice.

Odstránime bobkový list, podľa potreby prilejeme mlieko a po ochladení mixujeme. Ozdobíme.

Z jesennej kuchyne našej rodiny odporúča MUDr. Bohumil CHMELÍK

Cestoviny so syrom cottage

V slanej vode uvaríme cestoviny, zlejeme a premiešame s olivovým olejom. Po ochladení pridáme mrkvu nastrúhanú na rezance, pár minút povarený pokrájaný pór a na oleji podusené šampiňóny (môžu byť aj surové), cottage syr a premiešame. Posypeme bielym korením, sezamom a sekanou bazalkou.

*Do súťaže Dni zdravia 2007 na recepty zeleninových jedál
zaslala Mgr. Sabína BLAŽOVÁ*

Prípravuje: MUDr. Bohumil Chmelík

Zdravé mesto v skratke

■ Prednáška o sociálnej terénnej práci

Kancelária Zdravé mesto Trnava vás pozýva na prednášku piateho ročníka cyklu Zdravie všetkými pohľadmi (Škola verejného zdravia) na tému Sociálna terénna práca v Trnave – Streetwork alebo práca na ulici, ktorá sa uskutoční 29. novembra o 17.00 h v zasadačke na Trhovej ulici 2 (býv. Tatrasklo). Prednášať budú Pavol Novák a Lucia Červeňanová z občianskeho združenia STORM.

■ Týždeň boja proti drogám

Mesto Trnava – kancelária Zdravé mesto Trnava a Trnavské osvetové stredisko v rámci Týždňa boja proti drogám od 19. do 23. novembra pripravuje pre žiakov základných a stredných škôl súbor

prednášok o rizikách užívania závislých látok – alkoholu, fajčenia a drog so zameraním na protidrogovú prevenciu.

■ Výstava s protidrogovou témou

Mesto Trnava – Kancelária Zdravé mesto, Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Trnave, Trnavské osvetové stredisko a Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trnave vás pozývajú na interaktívnu výstavu Súvislosti – otázky a odpovede, ktorá bude otvorená od 12. do 21. novembra od 9.00 do 14.00 h v priestoroch radnice. Téma výstavy je zameraná na problematiku závislostí od alkoholu, fajčenia a drog. Je určená deťom základných škôl. Podujatie je súčasťou Týždňa boja proti drogám.

Chríпка – príznaky, prevencia a očkovanie

■ Čo je chrípka?

Chríпка je infekčné ochorenie vyvolané vírusom. Existujú tri typy vírusov chrípky: A, B a C. Najnebezpečnejší je vírus typu A, ktorý má najväčšiu schopnosť zmeny (mutácie). Vírus chrípky ohrozuje dýchacie orgány ľudí. Šíri sa tzv. kvapôčkovou nákazou: kašľaním a kýchaním. Prvé príznaky chrípky sa spravidla objavia do jedného až troch dní po infikovaní.

■ Aké sú príznaky chrípky?

Choroba nastupuje náhle, prejavuje sa vysokými teplotami, bolesťami hlavy, kĺbov, svalov, hrdla, zápalom sliznice, suchým kašľom, malátnosťou, únavou, pálivým pocitom v hrdle i za hrudnou kosťou. Po týždni odpočinkového režimu uvedené príznaky ustúpia, avšak malátnosť a únava môžu trvať dlhšie. Ak sa chrípka podcení, môžu nastať komplikácie, napr. pneumónia alebo bronchitída, pri ktorých je už nutná hospitalizácia.

■ Koho chrípka najviac ohrozuje?

Na chrípku môže ochoriť ktokoľvek, ale rizikovou skupinu predstavujú najmä starší ľudia vo veku nad 60 rokov alebo ľudia s chronickými dýchacími problémami, poruchami srdcovo-cievneho aparátu, zníženou obranyschopnosťou organizmu, cukrovkou a zdravotnícky personál, ktorý ošetruje chorých.

■ Kedy sa začína sezóna chrípky?

Chrípková sezóna sa v našej zemepisnej šírke vyskytuje v zimných mesiacoch a zvyčajne vrcholí medzi decembrom a marcom. Môže sa však vyskytnúť aj skôr, alebo neskôr.

■ Ako sa chrípka lieči?

Chríпка vyžaduje v prvom rade odpočinkový režim. Je potrebné dodržiavať liečebný režim stanovený lekárom. Odporúčané sú lieky na tlmenie bolesti hlavy, svalov a zníženie teploty. Najmä rizikovým skupinám sa odporúča preventívne protichrípkové očkovanie, ktoré zvyšuje odolnosť ľudského organizmu voči ochoreniu.

■ Čo je protichrípková vakcína?

Očkovacia vakcína obsahuje komponenty určitých typov vírusu chrípky. Keďže vírus sa neustále mení, je potrebné vyvíjať každý rok novú očkovaciu vakcínu. Treba zdôrazniť, že tieto vakcíny účinkujú len v súvislosti s ľudskou chrípkou. Ochranné účinky očkovania trvajú jedno chrípkové obdobie. Najvhodnejšie mesiace na očkovanie sú október a november. Po zaočovaní sa protilátky v ľudskom organizme vytvoria do 10 až 14 dní. Očkovanie je potrebné konzultovať so svojím lekárom.

■ Čo robiť, keď dostanete chrípku?

Okrem odpočinkového režimu treba dbať na dostatočný prívod tekutín (pitný režim), dodržiavať pokyny a liečbu stanovenú lekárom a veľkú pozornosť venujte osobnej hygiene.

■ Ako nedostať chrípku?

Vyvarujte sa kontaktu s chorými osobami, nezúčastňujte sa podujatí a akcií s veľkou návštevnosťou (kiná, divadlá, koncerty, konferencie). Osvojte si zdravý životný štýl, otužujte svoje telo, dožičte mu dostatok pohybu a vitamínov.

Rozkopávky na chodníkoch a komunikáciách

Na nasledujúcich riadkoch prinášame informácie o tom, ktoré ulice a chodníky budú v novembri rozkopané a z akého dôvodu. Ďakujeme občanom za strpenie dočasne zhoršených podmienok v týchto miestach.

■ Do 30. novembra na uliciach B. Smetanu, Oblúková, Kollárova, Tamaškovičova – kvôli inštalácii optického kábla pretláčaním a rozkopaním.

Žiadateľ: PEEM SLOVAKIA, spol. s r.o.

■ Do 15. novembra na Murgašovej ulici kvôli poruche optickej siete TOMNET.

Žiadateľ: odbor organizačný a vnútornej správy, Mesto Trnava, Mestský úrad v Trnave.

■ Do 30. novembra na Ulici A. Žarnova kvôli výstavbe optickej siete TOMNET.

Žiadateľ: odbor organizačný a vnútornej správy, Mesto Trnava, Mestský úrad v Trnave.

■ Do 15. novembra na uliciach 9. mája, Orgovánová, Ružová kvôli inštalácii vzdušného elektrického vedenia do zeme. Žiadateľ: Enermont, Hraničná 14, Bratislava.

■ Do 30. novembra na križovatke ulíc Sereďská a Olivová v Trnave – Modranke kvôli vybudovaniu kanalizácie – stoka KB-6. Žiadateľ: Trnavská vodárenská spoločnosť, a.s., Priemyselná ulica 10, Piešťany.

■ Do 30. novembra na Zelenečskej ulici kvôli výstavbe horúcovodnej prípojky.

Žiadateľ: Trnavská teplárenská, a.s., Coburgova ulica 84, Trnava.

■ Do 30. novembra na Hospodárskej ulici kvôli zriadeniu plynovej, vodovodnej a kanalizačnej prípojky pre objekt LIDL-u. Žiadateľ: KANVOD spol. s r.o., Hviezdoslavova 10, Zlaté Moravce.

Občania dostanú nové jódomé profylaktiká

Jódomé profylaktiká – ochranné prostriedky proti následkom rádioaktívneho ožiarenia – budú vydávané občanom žijúcim v oblasti ohrozenia okolo jadrových zariadení elektrárne Jaslovské Bohunice. Distribúcia jódomých profylaktík v Trnave sa bude realizovať v súlade s usmernením Obvodného úradu v Trnave, odborom civilnej ochrany a krízového riadenia. Súčasne s vydávaním nových profylaktík sa uskutoční odber starých profylaktík.

Občanom Trnavy budú doručené jódomé profylaktiká priamo do domácností doručovateľmi mestského úradu v čase od 19. novembra do 7. decembra.

Spotrebiteľia – trvajte na svojich právach!

■ **Je potrebné, aby spotrebiteľ pri reklamácii predkladal tovar aj s jeho obalom (krabicou)?**

Odpovedá Michal Koval z Asociácie spotrebiteľských subjektov Slovenska:

Podľa zákona o ochrane spotrebiteľa 634/1992 Zb. v znení neskorších predpisov nie je spotrebiteľ povinný pri reklamácii predkladať tovar s jeho obalom. Jediné, čo musí predložiť, je záručný list alebo doklad o kúpe.

Predávajúci sa často vyhýbajú prijatiu reklamácie uvádzaním nepravdivých, neúplných, nepresných, nejasných či dvojzmyselných údajov. Spotrebiteľ sa musí naučiť brániť rozumným a odvážnym prístupom a hlavne základnou znalosťou zákona. Bráňte sa, aby ste nemali jednu izbu vyhradenú len na krabice!

Minimum pri reklamácii tovaru a služieb:

(1.) Predávajúci alebo ním poverený pracovník rozhodne o reklamácii ihneď, v zložitých prípadoch do troch pracovných dní. Vybavenie reklamácie však nesmie trvať dlhšie ako 30 dní.

(2.) Predávajúci je povinný vydať spotrebiteľovi doklad o reklamácii a o spôsobe jej vybavenia, a to aj vtedy, ak reklamácii nevyhovie na mieste a v celom rozsahu.

(3.) O oprávnenosti reklamácie rozhoduje predajca. Ak sa však chyba prejaví do šiestich mesiacov od zakúpenia výrobku, bude sa považovať za chybu, ktorá existovala už pri predaji.

V prípade problémov v reklamačnom konaní je lepšie obrátiť sa na Slovenskú obchodnú inšpekciu. *Zdroj: Asociácia spotrebiteľských subjektov Slovenska*

TRNAVSKÉ ARFORUM POZÝVA

21. novembra o 19.00 h – streda

Pri príležitosti 2. narodenín ARTFORA v Trnave sa v Aure na Štefánikovej 5 uskutoční RE:KRST knihy PERÓZIA, ktorú napísal a nakreslil známy trnavský patafyzik Pero Le Kvet.

V rámci programu vystúpi: Branuško Jobus (krstný tato Perózie), Karpatské Chrbáty a Frozen Dozen.

ARTFORUM všetkých priaznivcov dobrých kníh (a tiež dobrej hudby) touto cestou srdečne pozýva.

Divadlo Jána Palárika



veľká sála

- 5. pondelok 14.00 h ■ **HLADNÝ OBOR**
- 6. utorok 10.00 h ■ **INKOGNITO**
- 6. utorok 19.00 h ■ **VŠETKO O MUŽOCH**
- 7. streda 19.00 h ■ **FAUST A MARGARÉTA**
- 8. – 10. štvrtok, piatok, sobota ■ **DIVADELNÉ INŠPIRATÍVNE VYSTÚPENIA 2007**
- 11. nedeľa 16.00 h ■ **OSTROV OBJAVOV**
- 12. pondelok 10.00 h ■ **OSTROV OBJAVOV**
- 13. utorok 19.00 h ■ **VŠETKO O ŽENÁCH**
- 14. streda 19.00 h ■ **MANŽELSKÉ HRY**
- 15. štvrtok 19.00 h ■ **RUŽIČKY ZO SRDCA**
- 16. piatok 19.00 h ■ **ZBYTOČNÝ ČLOVEK**
Slovenské vojvodinské divadlo Bácsky Petrovec, Srbsko
- 17. sobota 19.00 h ■ **KONCERT miešaného speváckeho zboru TIRNAVIA**
- 18. nedeľa 16.00, 19.00 h ■ **STVORENIE SVETA**
Radošinské naivné divadlo Bratislava
- 20. utorok 19.00 h ■ **AMERIKA**
- 21. streda 14.00 h ■ **HLADNÝ OBOR**

- 21. streda 19.00 h ■ **VŠETKO O MUŽOCH**
- 22. štvrtok 19.00 h ■ **CYMBELIN**
- 23. piatok 10.00 h ■ **PADAJÚCE HVIEZDY DERNIÉRA**
- 25. nedeľa 17.00 h ■ **DIVADELNÁ KAVIAREŇ**
prezentácia knihy Dagmar Podmakovej DIVADLO V TRNAVE – Ako sa hľadalo
- 29. štvrtok 10.00 h ■ **800 MÍL PO AMAZONKE VEREJNÁ GENERÁLKA**
- 29. štvrtok 19.00 h ■ **800 MÍL PO AMAZONKE PREDPREMIÉRA**
- 30. piatok 19.00 h ■ **800 MÍL PO AMAZONKE PREMIÉRA**

štúdio

- 12. pondelok 19.00 h ■ **BOLA RAZ JEDNA DEDINA**
- 14. streda 10.00 h ■ **LISTRY MILENE**
- 24. sobota 19.00 h ■ **MOTOREST alebo ROBIA TO VŠETCI DERNIÉRA**
- 28. streda 19.00 h ■ **PLEŠATÁ SPEVÁČKA**

Trojčinné nám. 2, tel.: 033 / 5511 353,
5511 354, www.djp.sk, e-mail: pokladna@djp.sk

Galéria Jána Koniarka



■ Kopplov kaštieľ

ANI SLOVO ANI VEC

autor: Monogramista T.D

termín: 8. 11. 2007 – 16. 12. 2007

vernissáž: 8. novembra (štvrtok) o 18.00 h

Pod pseudonymom Monogramista T.D. sa skrýva meno jedného z najvýznamnejších súčasných slovenských autorov a zároveň priekopníkov konceptuálneho umenia 70. rokov u nás, akad. maliara, profesora Dezidera Tótha. Jeho diela sú niečím ako intelektuálnou hrou, nútiacou zapájať viacmyslovú predstavivosť. Na výstave v Kopplovom kaštieľi sa predstaví malbou a objektmi, často doplnenými textovou šifrou. Názov Ani slovo ani vec symbolizuje umelcovo úsilie dávať bežným objektom nový význam a spájať ich do nových súvislostí. Výsledkom je akýsi medzipriestor medzi jazykovou rovinou a vecnou realitou, kde sa pokúša uchopiť (a pochopiť) neuchopiteľné. Vernissáž bude spojená so slávnostným uvedením nového zborníku Tretia tehla (texty a komentáre k tvorbe monogramistu T.D.).

15. novembra o 17.00 h

BYŤ ALTERNATÍVNY

Diskusia s prof. D. Tóthom, spojená s premietaním filmu Petra Geržu: Vyhasínanie do svetla, 1989.

22. novembra o 17.00 h

SPISOVATELIA ČITAJÚ

autori: V. Klimáček, P. Vilikovský a D. Dušek

Literárny večer spojený s čítaním a diskusiou. Na záver kurz Andro Verdana: Čo a ako napodobňovať

29. novembra o 17.00 h

TEORETICI KOMENTUJÚ

autori: Z. Bartošová, Z. Rusinová, J. Valoch, D. Grúň, V. Beskid a.i.

Literárny večer spojený s komentovaním tvorby D. Tótha na pozadí súčasnej vizuálnej kultúry.

■ Synagóga

József Juhász: HIS MASTER'S VOICE

do 9. decembra 2007

Autor prezentuje zaujímavú kolekciu obrazov a objektov, zakomponovaných do zložitých audiovizuálnych inštalácií. Jeho záľuba v starožitnostiach (gramofóny, platne, šijacie stroje) by navodzovala atmosféru nostalgie, keby neboli súčasťou moderných výtvarných prepojení a metafor. Známe asociácie a predmety tak, ako ich ešte nepoznáme.

GJK Trnava, pr@gjk.sk, www.gjk.sk

15. novembra o 17.00 h

v zasadacej sále mestského zastupiteľstva na radnici

Hlavná ulica 1

prezentácia knihy

Margita Kániková: Z OBLAKOV NA TVRDÚ ZEM

„V minulosti ľudstvo trápili mnohé zákerné a nevyliciteľné choroby ako mor, cholera, tuberkulóza a iné. Vedcom sa podarilo tieto choroby vrátiť do histórie, ale vo väčšej miere začala populáciu prenasledovať zákernejšia choroba...“ takto začína autorka Margita Kániková slovo na úvod svojej knihy. Rozdelená je na tri časti: Život s drogou, Denník narkomana a Dva roky čistý. Hlavným hrdinom je Tomáš, ktorý si myslel, že má všetko pod kontrolou. Jeho denník z liečebne je autentický.

Podujatie v spolupráci s Klubom priateľov Trnavy

Západoslovenské múzeum

HLAVNÁ BUDOVA, MÚZEJNÉ NÁM. 3

Expozície:

Archeológia, Gotická Trnava, História mesta, Ázijské umenie, Kampanologická expozícia, Oratórium, Ľudová hrnčína, Ľudový odev západného Slovenska, Príroda Malých Karpát, Tvorba Williama Schiffera

■ KRÁSA ZAŠLÝCH ČIAS

Nová expozícia múzea z historických zbierok

■ TRNAVSKÁ PALETA

Výstava neprofesionálnych umelcov spojená s vyhlásením výsledkov súťaže

V spolupráci s Trnavským osvetovým strediskom, Vernisáž 13. novembra o 16.30 h, výstava potrvá do 8 januára 2008

■ ŠKOLA OBRAZOM (Cesty k umeniu)

Výstava výtvarných prác žiakov Základnej umeleckej školy v Trnave, do 31. januára

■ UMENIE A REMESLO

Výstava žiakov SOU železničného v Trnave v odbore umelecký kováč a umelecký stolár 15. – 29. novembra

■ U(S)CHOVANÝ ZVUK

Výstava prevzatá z Hudobného múzea SNM, do konca decembra

■ KAMENNÁ KRÁSA

Výstava z prírodovedných zbierok Západoslovenského múzea

ZBIERKOVÝ PREDMET MESIACA

Veľká biela róba – 30-te roky

DOM HUDBY M. SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO

Ul. M. Schneidera Trnavského 5, Trnava

Expozície:

PAMÄTNÁ IZBA MIKULÁŠA SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO, DEJINY CIRKEVNÉHO HUDOBNÉHO SPOLKU, DVORANA SLÁVY DOBRA

MÚZEUM KNIŽNEJ KULTÚRY – OLÁHOV SEMINÁR

Námestie sv. Mikuláša 10

■ William Schiffer – SOCHÁR A MEDAILÉR

nová expozícia

■ AJ KEĎ SA VŠETKO MINIE, MY NIE

Dlhodobá výstava v spolupráci so SSV

■ POKLADY ANTIKY

do 29. februára 2008

033 / 551 29 13, zsmuzeum@zupa-tt.sk

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave



■ 15. novembra o 17.30 h

SRNČIA ZVER

Prezentácia odbornej publikácie Jozefa Herza *čitáreň KJF v Trnave*

■ 16. novembra o 15.00 h

ANGLICKY, NEMECKY ALEBO TRNAVSKY

Súťaž v družstvách pre všetky deti do 15 rokov

oddelenie pre deti KJF v Trnave

■ 20. novembra o 10.00 h

MAČKA V SKRÝŠI TÍŠI MYŠI

Predstavujeme najnovšiu knižku Bohuslavy Vargovej pre deti

oddelenie pre deti KJF v Trnave

■ 22. novembra o 17.30 h

SOLIKOLOKVIUM

Prezentácia najnovšej básnickej zbierky Milana Jedličku

čitáreň KJF v Trnave

■ 30. novembra o 15.00 h

S ABCEDOU DO SVETA

Súťaž pre všetky zvedavé deti

oddelenie pre deti KJF v Trnave

■ FONTÁNA FANTÁZIE ASTRID LINDGRENOVEJ

Písomná literárna súťaž pre deti k 100. výročiu narodenia spisovateľky A. Lindgrenovej. *Deti sa môžu zúčastniť súťaže počas mesiacov október a november v oddelení pre deti a vo všetkých pobočkách.*

Kalokagatia – Centrum voľného času

■ VOLNÉ MIESTA V KRÚŽKOCH

Ešte stále je možnosť sa prihlásiť do týchto krúžkov: Stolný tenis, Keramický, Výtvarný, Počítače a Šach.

POZOR! V tomto školskom roku rozširujeme našu ponuku záujmových krúžkov o Krúžok dráhového golfu a Krúžok strategických hier.

■ INTERNET PRE VEREJNOSŤ

každý utorok 13.00 – 15.30 h,

každý štvrtok 13.00 – 16.00 h

v Kalokagatii – CVČ na Streleckej ulici

■ Turistickým chodníkom s Kalokagatiou...

V sobotu 10. novembra sa uskutoční turistický výlet po trase Trnava, Cerová – Lieskové, Rozbehy, Veterný park, Cerová, zručanina Korlátko, Cerová – Lieskové, Trnava. Zraz turistov je o 8,15 h na železničnej stanici v Trnave. Plánovaný návrat do Trnavy je o 15,30 h. So sebou treba mať vhodné oblečenie a obuv, stravu, pitný režim na celý deň a peniaze na cestu.

■ 13. novembra o 9.30 h

Beseda so spisovateľkou Bohuslavou Habovčíkovou – Vargovou, autorkou knihy Mačka v skrýši tíši myši pre deti materských škôl v Kalokagatii – CVČ na Streleckej ulici

■ Počítačové kurzy

Dve hodiny jedenkrát do týždňa podľa dohody účastníkov kurzu. Obsah: MS Win-

dows, MS Word, MS Excel, internet. Kurz A – základy, kurz B – pokročilí

■ 15. novembra o 8.30 h v Mestskej športovej hale DEŇ ŠTUDENTSTVA

Súťaže stredoškolákov v streetballe a pretláčaní rúk

■ 7. novembra o 14.00 h

FAREBNÁ SOBOTA - Sklené šperky

K-CVČ pozýva rodičov s deťmi do Kalokagatie na Streleckej ulici – výroba náušník zo skla novou technikou

■ 24. novembra o 10.00 h na Mestskom atletickom štadióne Antona Hajmássyho BEH PRIATELSTVA – 37. ročník

Zúčastniť sa môžu žiaci a žiačky ZŠ, študenti a študentky SŠ a ženy i muži. Prihlášky a prezentácia bude priamo na štarte pri klubovni atletického štadióna o 9.30 h.

■ 28. novembra o 9.30 h v kine Hviezda HLADÁME NOVÚ SUPERSTAR 2

A kategória 3. - 4. ročníky ZŠ, B kategória 5. - 9. ročníky ZŠ, C kategória študenti SŠ. Prihlášky do 23. novembra na doluuvedenú adresu, alebo telefonicky a mailom.

■ MALOVANÝ SEN VIANOC

Výtvarná súťaž žiakov prvých ročníkov ZŠ v Trnave

Informácie: Kalokagatia, Strelecká 1, kalokagatia@post.sk, cvc.trnava.sk, tel. 5511193

Building na Rybníkovej vás pozýva

■ 6. novembra o 20.00 h

KONCERT HUDOBNEJ SKUPINY – vždy dobrá muzika, radosť a pohoda.

■ 13. novembra o 19.30 h

VEČER S DANIELOM PASTIRČÁKOM, prednáška s diskusiou. Vstup voľný.

■ 20. novembra o 19.30 h

B's CINEMA – VEČNÝ SVIT NEPOŠKVRNENEJ MYSE, (USA),

scenár: Charlie Kaufman, réžia: Michel Gondry. Projekcia filmu s diskusiou. Vstup voľný.

■ 27. novembra o 19.30 h

Večer s PhDr. FRANTIŠKOM ŠEBEJOM, CSc., psychológom, výskumníkom, novinárom a pedagógom na tému Svet bludov a konšpiračných teórií. Prednáška s diskusiou. Vstup voľný.

Program kina Hviezda

1. – 2. 11. o 17.30 a 19.30 h ■ MISS POTTER – romantická dráma
 3. – 5. 11. o 17.30 a 19.45 h ■ NABŮCHANÁ – komédia
 6. 11. ■ FILMOVÝ KLUB
 7. 11. iba o 18.00 h ■ INLAND EMPIDE – exkluzívna CELOSLOVENSKÁ PREMIÉRA najnovšieho filmu Davida Lyncha
8. – 11. SVETOVÝ POHÁR V SILOVOM TROJBOJI A TLAKU NA LAVIČKE
 9. 11. o 9.00 h – SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE
 9. 11. od 9.30 do 16.00 h – všetky kategórie v tlaku na lavičke
 10. 11. od 9.00 do 16.00 h – silový trojboj (ženy, muži – dorast, juniori, masters)
 11. 11. od 9.00 do 16.00 h – silový trojboj (muži – Open, Submasters)
 12. – 13. 11. ■ TEPUY – CESTA DO HLBIN ZEME – dobrodružný dokument
 12. 11. o 17.30; 18.30 a 19.30 h, 13. 11. o 16.00 a 17.00 h
 13. 11. ■ FILMOVÝ KLUB
 14. – 15. 11. o 17.30 a 19.30 h ■ GRIND HOUSE – PLANÉTA TEROR – thriller
 16. – 19. 11. o 17.30 a 20.00 h ■ DENNÁ HLIADKA – akčný fantasy thriller
 20. 11. ■ FILMOVÝ KLUB
 21. – 22. 11. o 17.30 a 19.30 h ■ ROOMING – horká komédia
 23. – 26. 11. ■ MÓJ VODCA – SKUTOČNE SKUTOČNÁ UDALOSŤ O ADOLFOVI HILTEROVI – komédia
 23.11. iba o 17.00 h, 24. – 26. 11. o 17.30 a 19.30 h
 23. 11. o 19.00 h ■ Koncert dychovej folklórnej skupiny STRÁŇANKA z Moravy, vstup voľný

24. 11. o 15.00 h ■ Kultúrny program trnavských ZŠ pre starších, chorých a invalidných občanov

27. 11. ■ FILMOVÝ KLUB
 28. 11. o 17.00 a 19.30 h ■ TRANSFORMERS – akčné sci-fi
 29. 11. – 3. 12. o 17.30 a 19.30 h ■ WHOLETRAIN – akčná dráma

DETSKÉ PREDSTAVENIA

3. – 4. 11. ■ TAJOMSTVO ROBINSONOVCOV – animovaná rozprávka
 3. 11. o 15.30 h, 4. 11. o 13.30 a 15.30 h
 17. – 18. 11. ■ ŠARLOTINA PAVUČINKA – hraná rozprávka
 17. 11. o 15.30 h, 18.11. o 13.30 a 15.30 h
 24. – 25. 11. ■ HVIEZDNY PRACH
 24. 11. o 13.00 h, 25. 11. o 13.30 a 15.30 h

FILMOVÝ KLUB – NAKO TRNAVA

6. 11. o 18.00 h ■ GADŽO DILO Francúzsko 1997, réžia: Tony Gatlif
 6. 11. o 20.00 h ■ CESTA DOMOV Čína 1999, réžia: Čang I-mou
 13. 11. o 18.00 h ■ JA TY A VŠETCI OSTATNÍ, USA 2005, réžia: Miranda July
 13. 11. o 20.00 h ■ CESTA V SÚMRAKU Fin./Nem./Franc., réžia: Aki Kaurismäki
 20. 11. o 18.00 h ■ JESENNE ZÁHRADY Fran./Tal./Rusko, réžia: Otar Ioseliani
 20. 11. o 20.00 h ■ NA SEVER SEVEROZÁPADNOU LINKOU réžia: Alfred Hitchcock
 27. 11. o 18.00 h ■ SHORTBUS, USA 2006, réžia: John C. Mitchell
 27. 11. o 20.00 h ■ ZDVÍHA SA VIETOR réžia: Ken Loach

Divadelné štúdio DISK

(Kultúrny dom na Kopánke)

29. novembra o 20.00 h

VÝHLAD

Autori: B. Uhlár a kol. DISK

Režisér: Blaho UHLÁR

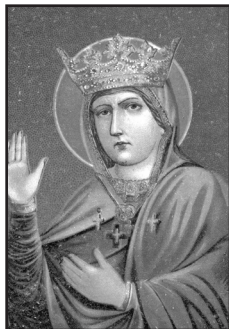
Generačná hra, kde mladí aj starší predstavujú resignovaných, životom otrávených ľudí, niektorí umierajú navonok, iní duchom. Striedajú sa v nej scény vtipné, dojímavé, presvedčivé, občas sarkastické a s vyberaným slovníkom, no hlavne odhaľujúce herca do najväčšej novej miery takého, aký je človek.

Novéna na počesť Panny Márie Trnavskej

13. – 21. novembra

Téma novény: DEKALÓG

Novéna v Trnave v roku 2007 bude začiatkom osláv trojstého výročia slzenia obrazu Panny Márie Trnavskej, ktoré pripadá na rok 2008. V roku 1708 sa na obraze trikrát objavili slzy. Posledný raz to bolo jedenásteho augusta. V roku 2008 sa v Dóme svätého Mikuláša, kde sa v mariánskej kaplnke milostivý obraz uchováva, vždy jedenásteho v mesiaci budú slúžiť stavovské sväté omše. Tie budú prípravou na hlavné oslavy, ktoré vyvrcholia novénou na počesť Panny Márie Trnavskej v dňoch 13. až 21. novembra 2008.



Utorok 13. novembra o 18.00 h

TVOJ BOH

Mons. Stanislav Zvolenský
Cirkevný spevokol Laudámus Te,
Trnava – Kopánka
diriguje Mgr. Viliam Kolarovič

Streda 14. novembra o 18.00 h

BOŽIA VELEBA

Mons. Štefan Vrablec
Cantica sacra Tyrnaviae, Trnava
diriguje Mgr. Peter Reiffers

Štvrtok 15. novembra o 18.00 h

DEŇ PÁNA

Mons. Dominik Tóth
Suchovský spevácky zbor, Suchá nad Parnou
diriguje Ing. Alena Baranovičová

Piatok 16. novembra o 18.00 h

RODINA

Mons. Ján Orosch
Ing. Matuš Dobšovič, člen Slovenského
filharmonického zboru, Bratislava

Sobota 17. novembra o 18.00 h

ŽIVOT

Mons. Štefan Vallo
Cirkevný spevokol Gloria, Zohor
diriguje Magda Valovičová

Nedeľa 18. novembra o 18.00 h

ČISTOTA

Jozef Kováčik
Cirkevný spevokol Jána Pavla II., Vajnory
diriguje PhDr. Ondrej Demo

Pondelok 19. novembra o 18.00 h

MAJETOK

P. Juraj Dolinský SJ
Robotnícky spevokol Bradlan, Trnava
diriguje Mgr. Viera Hovancová

Utorok 20. novembra o 18.00 h

SVEDECTVO

Mons. Marián Gavenda
Farský chrámový zbor
Panny Márie Nanebovzatej, Vrábľa
diriguje Jozef Vrábel

Streda 21. novembra o 18.00 h

ÚMYSEL

Mons. Ján Sokol
Rímskokatolícky cirkevný hudobný spolok
sv. Mikuláša v Trnave
diriguje Ladislav Vymazal

Sväté omše počas novény:

V týždni: 6.30; 8.00; 10.00; 16.00; 18.00.

V sobotu 17. 11. 2007: 6.30; 8.00; 10.00; 11.30
maďarská; 16.00; 18.00; 20.00 a 24.00 s mládežníckym
programom

V nedeľu 18. 11. 2007: 7.30; 9.30 s procesiou;
16.00; 18.00

Každý deň o 14.45 ruženec Božieho milosrdenstva;
15.00 večeradlo; 17.00 rozjímavý ruženec (v sobotu
17. 11. 2007 akatist)

SLÁVNOSTNÁ SPOMIENKA NA ZOSNULÝCH
2. novembra o 15.00 h na cintoríne na Kamennej ceste

Mesto Trnava a Rímsko-katolícky úrad sv. Mikuláša Trnava – mesto
pozývajú všetkých Trnavčanov na Spomienku na zosnulých,
v rámci ktorej sa uskutoční sv. omša, po nej sviečkový sprievod
a polozenie kvetov k dominantnému krížu.

Mesto Trnava – Bratislavsko-trnavská arcidiecéza
3. novembra o 18.00 h v Katedrále sv. Jána Krstiteľa

Gabriel Fauré, REQUIEM

**Koncert v rámci cyklu Hudba v Katedrále venovaný pamiatke zosnulých
dobrovoľné vstupné pre Hospic Svetlo**

Účinkujú:

Miešaný spevácky zbor TIRNAVIA

Andrej RAPANT, zbormajster

TRNAVSKÝ KOMORNÝ ORCHESTER

Alžbeta Ševečková, koncertný majster

Eva GREGOROVÁ, soprán; Jaroslav PEHAL, bas; Zuzana ZAHRADNÍKOVÁ, organ

BRANISLAV KOSTKA, dirigent / conductor

Klub Priateľov Trnavy pozýva

7. novembra o 18.00 h v Zrkadlovej sieni Divadla Jána Palárika

VČERA, DNES A...

Literárno-hudobný večer pri príležitosti výročia
novembrových udalostí 1989 spojený s prezentáciou

knihy Pavla Tomašoviča **NIČ V KRAJINE NIKOHO**

Hostami podujatia budú novinár a spisovateľ Michal Želiar Lošonský
a hudobník a publicista Peter Radványi.

Spomienkový večer hudobne podfarbia Peter Radványi a Marián Mrva

9. novembra o 19.00 h

Synagóga – centrum súčasného umenia

Trnavská hudobná jeseň

VEĽKÝ ZBOR DONSKÝCH KOZÁKOV

Ruské, bieloruské a ukrajinské ľudové a duchovné piesne

17. novembra o 19.30 h

v Divadle Jána Palárika

VEČER S TIRNAVIU

Koncert speváckeho zboru Tirnavia spojený s uvedením nového vianočného CD

DIV 2007



**MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL
RÔZNYCH FORIEM PROFESIONÁLNEHO
A AMATÉRSKEHO DIVADLA**



➤ SÚŤAŽ O TITUL KRÁĽ INŠPIRÁCIE ➤ V DIVADLE JÁNA PALÁRIKA

8. NOVEMBRA

➤ **ŠTVRTOK**

15.00 ➤ **DIVADLO LUDUS,**
Bratislava, SR

Kamil Žiška: **ČIERNOBIELE SRDCE
CHARLIEHO CHAPLINA**
réžia: Kamil Žiška

19.30 ➤ **DIVADLO V CELETNÉ
– DIVADELNÍ SPOLEK KAŠPAR**
Praha, ČR

Daniel Keyes: **RŮŽE PRO ALGERNON**
réžia: Jakub Špalek

22.30 ➤ **MESTSKÉ DIVADLO ŽILINA, SR**
kolektív divadla: **RÁDIO CHAOS**
réžia: Laco Kerata

9. NOVEMBRA ➤ **PIATOK**

10.00 ➤ **PRVOSIENKA**
Zákamenné, SR
O MILIONÁROVI,

KTORÝ UKRADOL SLNKO
na motívy rozprávky J. Wolkra
réžia: Zuzana Demková

14.00 ➤ **SKRAT, Bratislava, SR**
Ľubo Burgr a kolektív:
SMUTNÝ ŽIVOT IVANA T.
réžia: Ľubo Burgr

20.00 ➤ **STROMY, Bratislava, SR**
M. Walczak: **PIESKOVISKO**
réžia: J. Štrbák

10. NOVEMBRA ➤ **SOBOTA**

11.00 ➤ **GONG, Bratislava, SR**
Guillaume Apollinaire: **CASANOVA**
réžia: Peter Nagy
(pre mládež od 15 rokov)

15.30 ➤ **DISK, Trnava, SR**
Kolektív súboru DISK: **VÝHLAD**
réžia: Blaho Uhlár

18.00 ➤ **PREŠPORSKÉ DIVADLO**
Bratislava, SR
Ivan Blahút: **KONKURZ**
réžia: Ivan Blahút
Zrkadlová sieň

20.00 ➤ **DIVADLO**
BOLKA POLÍVKY – DIVADELNÍ
SPOLEK FRÍDA, Brno, ČR
Jakub Nvota: **PODIVNÁ ŠŤACE**
réžia: Jakub Nvota

MESTO TRNAVA
TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ
DIVADLO JÁNA PALÁRIKA
TRNAVSKÁ UNIVERZITA,
UNIVERZITA SV. CYRILA A METODA

Novinky z radnice nájdete aj na www.trnava.sk

NOVINKY Z RADNICE – informačný mesačník mesta Trnava. Predseda redakčnej rady: Ing. Štefan BOŠNÁK, primátor mesta. Šéfredaktor: Ing. Pavol TOMAŠOVIČ, tlačový tajomník. Redaktorka: Elena Ursinyová. Grafická úprava: Andrej Grossmann. Redakcia: Radnica, Hlavná 1, 917 71 Trnava. Číslo telefónu: 033/32 36 348. E-mail: tomasovic@trnava.sk, ursinyova@trnava.sk. Registračné číslo: A 2003/17145. Náklad 5 000 ks. Redakcia nevyžadované rukopisy a fotografie nevracia. Tlač: B-print, Dedinská 28 Trnava.